

آزمون ۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	مجموعاً دانش آموزان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۴	۵	۷
جامعه‌شناسی	۲	۳	۵	۶	۷
روان‌شناسی	۲	۳	۵	۶	۸
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷
فلسفه یازدهم	۱	۲	۴	۶	۷
اقتصاد	۱	۲	۵	۶	۷

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۹۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۲)	اجباری	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	اجباری	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	اجباری	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵
۴	جامعه‌شناسی (۲)	اجباری	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۵	روان‌شناسی	اجباری	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۶	عربی، زبان قرآن (۲)	اجباری	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰
۷	عربی، زبان قرآن (۱)	اجباری	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰
۸	فلسفه یازدهم	اجباری	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰
۹	اقتصاد	اجباری	۱۰	۸۱	۹۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
سامان اسپهرم، محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توزنده‌جانی، گلناز بینقی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکرزاده، سعید عزیزخانی، فرشید کریمی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محمدامین داداش‌فام، سید علیرضا علوبان، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، شیوا نظری، همن نمازی، محمدحسین یگانه	علوم و فنون ادبی
امیرمهدی افشار، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، امیرحسین کاروبن	جامعه‌شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
محمد بادرین، امیرحسین پورخنجر، محمد جهانبین، اسماعیل علیپور، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیروودی، احسان کلات‌عربی، روح‌الله گلشن، سیدمحمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
حسین آخوندی راهنمایی، سبا جعفرزاده صابری، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، فرهاد قاسمی‌نژاد، احمد منصوری، فیروز نژادنجم، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
نسرين جعفری، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الهه شهبازی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، آروین حسینی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ریاضی و آمار
فریبا رئوفی	یاسین مهدیان	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	علوم و فنون ادبی
زهرا قموشی	فاطمه صفری، کوثر شاه‌حسینی	مائده مؤمنی	مائده مؤمنی	جامعه‌شناسی
لیلا ابردی	درویشعلی ابراهیمی	سید محمدعلی مرتضوی	احسان کلات‌عربی	عربی زبان قرآن
زهرا قموشی	فرهاد علی‌نژاد	سبا جعفرزاده صابری	سبا جعفرزاده صابری	فلسفه و منطق
زهرا قموشی	فاطمه صفری	سارا شریفی	مهدی ضیائی	اقتصاد
زهرا قموشی	محمد صمدی زاداسفنگره	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی

گروه فنی و تولید

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
فاطمه منصورخاکی	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: زهرا قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
حیدر عباسی	ناظر چاپ

تابع (اعمال بر روی توابع)
آمار (شاخص‌های آماری)
صفحه‌های ۴۵ تا ۶۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱- اگر $g = \{(x, x^2) | x \in \mathbb{N}, x \leq 3\}$ و $f = \{(1, 2), (2, -1), (3, 2)\}$ کدام است؟

$\{-4, -1/5, 1/3\}$ (۴)

$\{-4, 1/2, 4/5\}$ (۳)

$\{\frac{2}{3}, -2, \frac{1}{2}\}$ (۲)

$\{-4, \frac{2}{3}, \frac{1}{3}\}$ (۱)

۲- اگر $f(x) = \sqrt{1-x^2}$ و $g(x) = \sqrt{4-3x}$ باشد، مقدار $(g^2 + \sqrt{f})(0) + (\sqrt{f} + g^2)(1)$ کدام است؟

۴ صفر

۳

۲

۱

۳- اگر $f(x) = 3x^4 - 7x^2 + 5$ و $g(x) = (x^2 - 2x)(x^2 + 2x)$ باشد، ضابطه تابع $3g - f$ کدام است؟

$-5(x^2 + 1)$ (۴)

$5(x-1)$ (۳)

$-5(x^2 - 1)$ (۲)

$5(x+1)$ (۱)

۴- در یک منطقه ۲۰۰۰ نفر از افراد جمعیت فعال شاغل‌اند. در این منطقه ۱۲۰۰ نفر ۱۶ ساله و بیشتر بیکار هستند. چند شغل ایجاد شود تا نرخ بیکاری

۱۳ درصد شود؟

۷۸۴ (۴)

۵۸۴ (۳)

۴۱۶ (۲)

۱۹۸۴ (۱)

۵- شاخص خط فقر به روش میانگین در یک جامعه آماری با داده‌های زیر، برابر $\frac{3}{2}$ است. به روش میانه چند درصد این جامعه آماری زیر خط فقر هستند؟

(داده‌ها بر حسب میلیون تومان است.)

$8/8, 2/8, 6, 3, 4/9, 5/7, 9/3, 7, 4a, 8/5$

۷۴۰ (۴)

۷۳۰ (۳)

۷۲۰ (۲)

۷۱۰ (۱)

۶- اگر شاخص بهای مرغ در سال ۱۳۹۸ را پایه فرض کنیم و درصد تورم مرغ از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ برابر ۴۵ درصد باشد. شاخص بهای مرغ در سال

۱۴۰۱ چقدر است؟ (شاخص بهای سال پایه را ۱۰۰ فرض می‌کنیم.)

۱۳۵ (۴)

۱۴۵ (۳)

۲۴۵ (۲)

۱۰۰ (۱)

۷- میزان درآمد ماهیانه ۸ نفر به ترتیب ۶/۸، ۷/۲، ۷/۳، ۷/۸، ۷/۹، ۸/۳، ۸/۲، ۱۰ میلیون تومان است. می‌خواهیم مقدار محاسبه شده برای خط فقر از

طریق میانگین و میانه برابر باشد. کدام تغییر مورد نیاز است؟

(۱) به داده‌های چهارم و پنجم هر کدام ۲۰۰ هزار تومان اضافه کنیم.

(۲) به داده‌های چهارم و پنجم هر کدام ۳۰۰ هزار تومان اضافه کنیم.

۸- سبد هزینه خانواری از دو کالای A و B تشکیل شده و قیمت این دو کالا در سال پایه به ترتیب ۲۰۰۰۰ و ۱۰۰۰۰۰ و در سال مورد نظر به ترتیب

۵۰۰۰۰ و ۱۶۰۰۰۰ است. مقدار مصرف این دو کالا در این سالها ثابت بوده و به ترتیب برابر با a و ۲۰ کیلوگرم است، اگر شاخص بهای این دو کالا برابر

با ۲۰۰ باشد، a کدام است؟

۸۰ (۴)

۷۰ (۳)

۶۰ (۲)

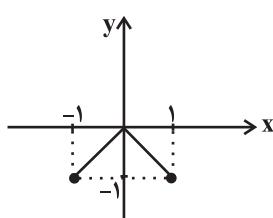
۵۰ (۱)

۹- اگر درآمد ماهانه اعضاً یک جامعه آماری کوچک به صورت ۲، ۳، ۳، ۵، ۶، ۱۱، ۱۲، ۱۸ (برحسب میلیون تومان) باشد، خط فقر به روش نصف میانه (M)

چه ارتباطی با خط فقر به روش نصف میانگین (N) دارد؟

 $M = ۳ / ۷$ (۴) $N > M$ (۳) $M' > N'$ (۲) $N = M$ (۱)

۱۰- اگر $f(x) = [x]$ با دامنه $-1 \leq x \leq 1$ و نمودار تابع g به صورت زیر باشد، ضابطه تابع $f \times g$ کدام است؟

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} -x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & x = 0 \\ x, & 0 < x \leq 1 \end{cases}$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & 0 \leq x < 1 \\ 1, & x = 1 \end{cases}$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} x, & -1 \leq x < 0 \\ -x, & 0 \leq x < 1 \\ 1, & x = 1 \end{cases}$$

$$(f \times g)(x) = \begin{cases} -x, & -1 \leq x < 0 \\ 0, & 0 \leq x < 1 \\ -1, & x = 1 \end{cases}$$

فصل سوم (درس‌های ۷ تا ۹)
+ کارگاه تحلیل فصل سوم
صفحه‌های ۵۷ تا ۷۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۱- گزاره‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعران سبک هندی هستند؟

- اوی به سبب سرایش غزل‌های خیال‌انگیز و به کاربردن مضامین بدیع و دور از ذهن شناخته می‌شود.

- او از مضامین ابداعی زیادی استفاده کرده است و ضربالمثل‌ها و الفاظ محاوره سخنش را برجسته کرده است.

- برخی از تکبیت‌های اوی شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند و بعضی از آن‌ها به شکل ضربالمثل رواج یافته‌اند.

(۱) کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - صائب تبریزی - کلیم کاشانی

(۲) بیدل دهلوی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی

(۳) کلیم کاشانی - صائب تبریزی - بیدل دهلوی

۱۲- از منظر تاریخ ادبیات، کدام گزاره راجع به اوضاع ادبی قرن دهم و یازدهم درست است؟

(۱) دو جریان شعری در قرن یازدهم وجود داشت: ۱- شعر لطیف و فصیح ۲- مکتب وقوع.

(۲) شاهان صفوی توجه خاصی به زبان فارسی داشتند و برخلاف دربار هند در برابر ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران ایستادگی کردند.

(۳) شاعران قرن دهم تشخیص دادند که سبک عراقی از واقعیت دور شده است و جنبه ذهنی یافته است.

(۴) شاعرنوازی و ادب گرایی سلاطین هند و بی‌مهری پادشاهان صفوی نسبت به شاعران باعث شد آن‌ها به دربار هند بروند و هیچ کدام آن‌ها بازنگردند.

۱۳- کدام بیت زیر، فاقد آرایه تشخیص است؟

(۱) بی باده گلنگ نمی‌شاید زیست

(۲) نقاب شرم چو لاله ز روی بردارند

(۳) مرید پیر مغانم ز من مرنج ای شیخ

(۴) ای چرخ فلک خرابی از کینه توست

۱۴- کدام بیت بیشترین استعاره را دارد؟

(۱) گلهای سرفکنده در این باغ روز و شب

(۲) دام زلفت بند بر پای دل و دین می‌نهد

(۳) ز گریه ابر سیه می‌شود سفید آخر

(۴) به پای همت بر فرق آفتاب خرام

۱۵- نوع استعاره در کدام بیت، متفاوت است؟

(۱) بهاری خرم است ای گل کجایی

(۲) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد

(۳) به بوی او دل بیمار عاشقان چو صبا

(۴) ندانم از چه سبب رنگ آشنایی نیست

سهی قدان سیه چشم ماه‌سیما را

۱۶- تعداد استعاره در کدام بیت، کمتر است؟

رسته لعلم ز چشم دُنثار انداخته

۱) حقه یاقوت لؤلپوش گوهپاش تو

نقطهای بر شکر افکنده که این مهره مار است

۲) رشتهای بر قمر انداخته کاین مار سیاه است

چشم دریادل من لؤلؤ لالا می‌ریخت

۳) در قدمهای خیال تو به دامن هر دم

در دم سیم مذاب از دیده بر زر می‌چکد

۴) چون عقیق گوهراشان تو می‌آرم به یاد

۱۷- علامت‌های هجایی کدام بیت، برابر با «-UU-/ -UU- / -UU-» است؟

رنگ گل آید به صدا گر پر بلبل شکند

۱) بس که به گلزار وفا مشترک افتاده حیا

از سر این بام هوها گذشت

۲) خلق خیالات بر افلک برد

تا کجا بی‌لغزش افتاد گام ما

۳) هر طرف چون اشک بیدل می‌دویم

مگر انفعاً لی تراوییده باشد

۴) طراوت در این باغ رنگی ندارد

چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را (مفاعیل مفاعیل مفاعیل)

۱۸- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

دلگران از هستی ام می‌سند دلدار مرا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

۱) فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهرآشوب

مگر کافتداده باشم مست و مدهوش (مفاعیل مفاعیل فعولن)

۲) ای فلک خوش کن به مرگ من دل یار مرا

ز آب لطفت تَر زبان عاشقان (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۳) نمی‌بینم خلاص از دست فکرت

۴) ای بـه یـادـت تـازـه جـان عـاشـقـان

برگیر از او تو مهر و مگیرش به مادری»

۱۹- مفهوم کدام بیت با بیت زیر قرابت ندارد؟

«شوهگشی است ای پسر این دهر بچه خوار

کاین عروسی است که در عقد بسی داماد است

۱) دل در این پیرزن عشه‌گر دهر مبند

وز بخت تیره‌رأی صفای نیافتمن

۲) از دهر غدر بیشه و فایی نیافتم

وز هر دو فراق غم‌رسان صعب‌تر است

۳) از غدر فلک طعن خسان صعب‌تر است

به آخر غدر کرد این را دوا نیست

۴) ولی چون چرخ را با کس وفا نیست

تفقیدی نکند طوطی شکرخا؟

۲۰- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

۱) شکرفروش که عمرش دراز باد چرا

یک روز نرفت راه دل‌جویی چرخ

۲) عمری جگرم خورد ز بدخوبی چرخ

که تا از جیب محنت سر برآرم

۳) نمی‌دانم که دامان که گیرم

حرف غم‌خواری اغیار دروغ است دروغ

۴) هیچ‌کس را به جهان نیست جز او غم‌خواری

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۱

پاسخگویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۱)

۲۱- هر دو مورد کدام گزینه از ویژگی‌های عمدۀ نثر فارسی در سده‌های پنجم و ششم هستند؟

۲) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی - فراوانی وعظ و اندرز

۱) حذف افعال به قرینه - فراوانی ترکیبات نو

۴) تکرار فعل و اسم به ضرورت معنی - اطناب

۳) استفاده از ترکیبات دشوار - کاربرد آیات و احادیث در متن

۲۲- کدام گزینه با توجه به اوضاع ادبی قرن پنجم و شش هجری نادرست است؟

۱) از ویژگی‌های شعر فارسی در نیمة دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم تأثیرپذیری برخی از شاعران از ادبیات عرب و مضامین شعری آن است.

۲) حکمت و دانش و اندیشه‌های دینی در شعر این دوره تأثیر عمیقی بخشید و جزئی از مضامین شعری شد.

۳) تحولی که سنایی و ناصرخسرو در غزل ایجاد کردند، باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهر کنند.

۴) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاہها بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر پارسی بود، افزوده شد.

۲۳- همه موارد در رابطه با نثر قرن‌های پنجم و ششم «کامل‌ا» درست است؛ بهجز:

۱) نیمة دوم قرن پنجم دورۀ بلوغ نثر فارسی به حساب می‌آید و در قرن ششم نثر ساده به پختگی و کمال رسید و هنوز نثر مصنوع رایج نشده بود.

۲) به دلیل گسترش عرفان و تصوّف نویسنده‌گان به فارسی‌نویسی توجه داشتند و کمتر نامه و منشور و فرمانی به زبان عربی نگاشته می‌شد.

۳) خواجه عبدالله انصاری نثر موزون را به کمال رساند و ابوالفضل میبدی، تحت تأثیر وی، کتاب «کشف‌الاسرار و عدة‌الابرار» را نوشت.

۴) در این دوره تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج یافت و «کلیله و دمنه» یکی از آثار این دوره است که آرایه‌های ادبی در آن کاربرد زیادی دارد.

۲۴- کدام بیت، دارای «اشتقاق» است؟

شهد است در مذاق شهید وفا اعتاب

۱) خود زهر گفتم و ز محبت خجل شدم

می‌دهد جان را پیام از روضۀ دارالسلام

۲) باده پیش آور که هر دم باد عنبربوی صبح

جمال جمله بهشتی و شان عذاب شود

۳) یکی ز پرده برون آی تا به دیده من

چون نراند آن شراب ار داند آن رنج خمار

۴) هر که از جام تو روزی شربت شوق تو خورد

۲۵- کدام بیت فاقت جناس تام است؟

که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت

۱) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم

من که را جویم که چون تو طبع هر جاییم نیست

۲) طبع تو سیر آمد از من جای دیگر دل نهاد

به گدایی ز در میکده زادی طلبیم

۳) زاد راه حرم وصل نداریم مگر

چرا شراب نپیمایی و نسازی عود

۴) ز بهر عید نگارا همی چه سوزی عود

۲۶- کدام بیت «تشبیه و جناس ناقص حرکتی» دارد؟

ای رشک جان زهره بیا جای او بگیر
این زمان بال فشان بر سر تنگ شکر است
که جوش گل شراب لعل فام آورد مستان را
وین عالم بی اصل را چون ذره ها بر هم زند

- ۱) گفتند زهره را ز فلک دور کرده ایم
- ۲) طوطی ما که به غیر از قفس تنگ ندید
- ۳) مشو غمگین در میخانه را گر محتسب گل زد
- ۴) گر جان عاشق دم زند آتش در این عالم زند

۲۷- کدام ابیات، قافیه دوگانه دارند؟

ز حرف خاکیان انگشت برداشت
وزین صورت مرا در پرده راز است
چو زراقان ازان ده رنگ پوش است
گفتمش این واقعه چون آشناست

۴) ب - د

۳) ب - ج

- الف) شب انگشت سیاه از پشت برداشت
- ب) حکایت های این صورت دراز است
- ج) طبیب روزگار افسون فروش است
- د) دل که در آن دجله خون آشناست

۱) الف - ج

۲۸- حرف روی در کدام بیت متفاوت است؟

ابر باران است و همچون چشم من بارنده نیست
در آن وحدت جهان میوی نسنجد
من نیز دل به باد دهم هر چه باد باد
در بنده کمند بود داد دل ما

- ۱) ماه تابان است و همچون روی تو تابنده نیست
- ۲) زهی وحدت که میوی در نسنجد
- ۳) دوش آگهی زیار سفرکرده داد باد
- ۴) در زلف تو بند بود داد دل ما

۲۹- کدام بیت، فائق ردیف است؟

در جهان حی و قیومی درآ
در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست
نجستم زندگانی را و گم کردم جوانی را
جان ما در بوته سودا نهاد

۴) ب - د

۳) الف - ج

- ۱) از وسایی زرق و محرومی برآ
- ۲) زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست
- ۳) جوانی شمع ره کردم که جویم زندگانی را
- ۴) عشق شوری در نهاد مانهاد

۳۰- کدام دو بیت با هم دیگر تناسب مفهومی دارند؟

اندر سر خاک یک به یک خواهد تافت
مزه بر هم نزند گر بزنی تیر و سنانش
که بسی گل بد مرد باز و تو در گل باشی
که راضی ام به نسیمی کز آن یار آید

- الف) خوش باش و میندیش که مهتاب بسی
- ب) به جفایی و قفایی نرود عاشق صادق
- ج) نوبهار است در آن کوش که خوشدل باشی
- د) مرا زمانه زیارم به منزلی انداخت

۱) الف - د

۲) ب - د

چالش‌های جهانی

(جنگ‌ها و تقابل‌های جهانی، بحران‌های اقتصادی و زیستمحیطی، بحران‌های معرفتی و منوی)
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۰۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۳۱- عبارات زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- جنگ در جامعه جدید غربی ریشه ندارد.

- رونق بخشیدن به اقتصاد کشورهای وابسته به تسلیحات

- عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابل مقاومت‌های کشورهای غیرغربی، توجیه می‌کرد.

۱) امر ذاتی و درونی - تداوم رقابت کشورهای اروپایی - نظریه کنت

۲) امر عارضی و تحملی - تداوم جنگ سرد - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون

۳) امر ذاتی و درونی - تداوم رقابت کشورهای اروپایی - نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون

۴) امر عارضی و تحملی - تداوم جنگ سرد - نظریه کنت

۳۲- تقسیم‌بندی‌های زیر بر چه مبنای صورت گرفته است؟

«شمال و جنوب - استعمارگر و استعمارزده - جهان اول و دوم - توسعه‌یافتنگی و عقب‌ماندگی»

۱) فقیر و غنی - اقتصادی - پیشرفت و امکانات - سطح تکنولوژی

۲) فقیر و غنی - فرهنگی - بلوک غرب و شرق - نگاه خطی به توسعه

۳) صنعتی و غیرصنعتی - اقتصادی - فقر و غنا - الگو گرفتن از کشورهای ثروتمند

۴) صنعتی و غیرصنعتی - فرهنگی - نظریه هانتینگتون - بهره‌کشی از کشورهای پیرامون

۳۳- نظریه پردازان غربی چه زمانی جنگ را از کشورهای غربی به کشورهای غیرغربی منتقل کردند و کدام عبارت در رابطه با نظریه جنگ تمدن‌ها نادرست است؟

۱) پس از فروپاشی بلوک شرق - هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند.

۲) دوره استعمار - فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است.

۳) پس از فروپاشی بلوک شرق - بر اساس این نظریه در آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان، دولت، ملت‌ها بازیگران اصلی صحنه روابط بین‌المللی هستند.

۴) دوره استعمار - این نظریه، عملیات نظامی قدرت‌های غیرغربی در مقابل با مقاومت‌های کشورهای غربی را توجیه می‌کرد.

۳۴- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با اصطلاحات سیاسی «مرکز و پیرامون» و «استعمارگر و استعمارزده»، نادرست و درست است؟

۱) این اصطلاح به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد به این ترتیب که کشورهای مرکزی با ثروت به دست آمده از کشورهای

پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند. - دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین

کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی نیز توجه دارند.

۲) کسانی این اصطلاح را به کار می‌برند که معتقد‌ند کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی ضعیف و فقیر شده‌اند. - مشکل کشورهای

فقیر نه فقط ضعف صنعتی و سیاسی است بلکه ضعف اقتصادی نیز هست، کشورهای توسعه‌یافته الگوی کشورهای دیگرند و سایر کشورها باید مسیر آن‌ها را ادامه دهند.

۳) جوامع مرکزی و غربی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای مرکز به پیرامون را آسان می‌کنند و مشکلات

حاج درونی‌شان را به بیرون از مرزهای خود انتقال می‌دهند. - کسانی این اصطلاح را به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به

ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند، بلکه به ابعاد سیاسی نیز توجه دارند.

۴) جوامع غربی چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند یعنی با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی

رفاه کارگران و اقشار ضعیف جوامع غیرغربی را تأمین می‌کنند. - مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با بحران و انواع آن صحیح است؟

- بحران هنگامی ایجاد می‌شود که تغییرات درونی و بیرونی، تعادل بخشی از نظام را برهم بزند.
- مهم‌ترین بحران اقتصادی در فاصله بین دو جنگ جهانی، یعنی سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۳ م اتفاق افتاد.
- چالش فقر و غنا چالشی دوره‌ای با هویتی اجتماعی است، ولی بحران اقتصادی دارای هویت اقتصادی و اغلب همیشگی است.
- به دلیل انتقال فشارهای ناشی از بحران‌های اقتصادی توسط سرمایه‌داران به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد، بحران اقتصادی اغلب با چالش فقر و غنا پیوند می‌خورد و بر دامنه آن افزوده می‌شود.
- مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم، بحران‌های زیستمحیطی می‌باشد.

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

- کدام گزینه درباره دیدگاه‌های مربوط به طبیعت درست نیست؟

- ۱) در نگاه توحیدی همه موجودات طبیعی به تسبیح خداوند مشغول‌اند و به سوی او باز می‌گردند.
- ۲) انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پنداشد.
- ۳) در نگاه اساطیری تصرف در طبیعت تنها با فنون و روش‌های تجربی صورت می‌پذیرد.
- ۴) در نگاه توحیدی، طبیعت و هرچه که در آن است، آیات و نشانه‌های خدا محسوب می‌شوند.

- کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به ترتیب مشخص می‌کند؟

- نوید پیروزی بر طبیعت با انقلاب صنعتی، رابطه انسان و طبیعت را دچار اختلال کرد.
- به منظور چاره‌اندیشی برای آسیب‌های ناشی از بحران‌های زیستمحیطی، همایش‌های بین‌المللی متعددی برگزار شده که از این شتاب کاسته‌اند.
- دامنه بحران‌های زیستمحیطی شامل همه محیط طبیعی زندگی انسان، آب، خاک و هوا می‌شود.
- در فرهنگ مدرن تسخیر و تصرف طبیعت، حلال تمام مسائل و مشکلات است.

(۱) غ - ص - غ - غ (۲) ص - غ - ص (۳) ص - ص - ص - ص (۴) غ - غ - ص

- وجه اشتراک بحران اقتصادی و چالش فقر و غنا کدام است؟

(۱) مدت زمان تداوم (۲) ارتباط با اقشار جامعه (۳) نوع هویتشان (۴) میزان تأثیرگذاری بر حکومت‌ها

- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص می‌کند؟

- الف) کشورها در ایجاد بحران‌ها، سهم یکسانی ندارند و به اندازه سهمشان از پیامدهای نامطلوب آنها متأثر می‌شوند.
- ب) بحران هنگامی ایجاد می‌شود که تغییرات بیرونی، تعادل نظام را بر هم بزند.
- ج) نظام جهانی، دچار چالش‌هایی با ابعاد گسترده‌تر و عمیق‌تر می‌شود.

(۱) غ - غ - ص (۲) غ - ص - غ (۳) ص - غ - غ (۴) ص - غ - ص

- عبارت درست در ارتباط با روش‌های معرفتی در تاریخ غرب و نادرست در ارتباط با بحران معرفتی جدید این فرهنگ به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) در دوران رنسانس، به تدریج جایگاه وحی و شهود در شناخت علمی نادیده گرفته شد و به شناخت از راه عقل و تجربه بسته گردید - در نیمه دوم قرن بیستم با روشن شدن مبانی غیرتجربی علم تجربی، علم به امور طبیعی محدود شد.
- ۲) در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی تنها راه شناخت علمی قلمداد می‌شد - بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.
- ۳) جامعه‌شناسان قرن بیستم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می‌دانستند - تردید درباره مبانی علوم تجربی غربی، در حقیقت تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب بود.
- ۴) در فرهنگ قرون وسطی، شناخت از راه عقل و تجربه و کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا، راههای شناخت جهان بودند - تردید درباره بنیان‌های هویتی فرهنگ غرب، بحران معرفتی و علمی را در دو بعد ظاهر ساخت.

تفکر (۱) حل مسئله
تفکر (۲) تصمیم‌گیری
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۵۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۴۱- کدام گزینه درباره مفهوم مسئله، نادرست است؟

- (۱) شناخت موقعیت فعلی بسیار مهم است.
(۲) ممکن است در ک از آن ناقص باشد.
(۳) جدیت و کنترل در مسئله نقش اساسی دارد.
(۴) در حل آن توانایی‌های ما محدود نیست.

۴۲- کدام گزینه درباره مرحله سوم حل مسئله صحیح است؟

- (۱) باعث می‌شود تا ملاک روشی برای فهم موقعیت داشته باشیم.
(۲) مرحله بعدی آن انتخاب راه حل‌های جایگزین است.
(۳) مرحله قبلی آن تشخیص دقیق مسئله است.
(۴) باعث می‌شود به راه حل‌های درست و منطقی برسیم.

۴۳- پس از خواندن دقیق متن زیر، به ترتیب، کدام مفاهیم روان‌شناختی به ذهن متبدار می‌شوند؟

«نیلوفر در پاسخ به یک مسئله فلسفی که دبیرش طرح کرده بود، به مشکل برخورد کرد. مشکل او این بود که نمی‌توانست برای این مسئله هدف دقیقی تعريف کند. او حل این مسئله را به پس از گردش عصر گاهی خود موكول کرد. وقتی مجدداً برای حل مسئله اقدام کرد، یک پاسخ اولیه به ذهنش خطور کرد. او می‌دانست که باید به دقت پاسخش را ارزیابی کند. در نهایت او در یک فرایند چهار مرحله‌ای پس از تعريف چند معیار، پاسخ‌های بهدست آمده خود را به معلم ارائه داد.»

- (۱) حل مسئله نسبتاً آگاهانه - خوب تعریف‌شده - اثر نهفتگی - مرحله سوم حل مسئله - روش اکتشافی
(۲) حل مسئله نسبتاً آگاهانه - خوب تعریف‌شده - اثر انتقال - مرحله چهارم حل مسئله - روش تحلیلی
(۳) حل مسئله کاملاً آگاهانه - خوب تعریف‌شده - اثر نهفتگی - مرحله سوم حل مسئله - روش اکتشافی
(۴) حل مسئله کاملاً آگاهانه - خوب تعریف‌شده - اثر انتقال - مرحله چهارم حل مسئله - روش تحلیلی

۴۴- الیاس در برنامه خود تصمیم دارد که روزانه ۴ ساعت به برنامه‌نویسی بپردازد. او این هدف را خوب اجرا کرده و ممارست دارد و از شرایط خود آگاه است. کدام گزینه برای شرایط الیاس بهتر صدق می‌کند؟

- (۱) اوی راه حل خوبی را برای آن پیدا کرده و به آن پاییند است.
(۲) اوی سعی کرده که تصور مبهمی از این مسئله نداشته باشد.
(۳) اجرای خوب برنامه، ملاک خوبی برای فهم وضعیت به او می‌دهد.
(۴) اوی مسئله را به خوبی حل کرده است و راه خود را بهبود می‌بخشد.

۴۵- درستی و نادرستی هر یک از عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ناکامی، پیامد شناختی ناتوانی در حل مسئله است.

- افراد موفق تر در حل مسئله، به نسبت دیگران فرایند شناختی مثبت‌تری دارند.

- فشار روانی ناشی از ناتوانی در حل مسئله، منجر به پرخاشگری می‌شود.

- آگاهی از روش‌های حل مسئله موجب کاهش استفاده از روش‌های تهاجمی می‌شود.

- (۱) نادرست - نادرست - درست - درست
(۲) نادرست - نادرست - نادرست - درست
(۳) درست - نادرست - درست - نادرست
(۴) نادرست - درست - نادرست - نادرست

۴۶- عبارات زیر به ترتیب، به کدام یک از انواع تصمیم‌گیری اشاره دارند؟

- انتخاب بهترین بازیگر نقش زن در جشنواره فیلم فجر

- انتخاب همسر آینده از میان چند خواستگار

- انتخاب یک فیلم برای نگاه کردن

(۲) مهم ساده - مهم ساده - معمولی پیچیده

(۱) مهم پیچیده - مهم پیچیده - معمولی ساده

(۴) معمولی پیچیده - مهم پیچیده - معمولی ساده

(۳) گروهی - مهم پیچیده - معمولی پیچیده

۴۷- گزاره زیر نشان‌دهنده کدام پیامد تصمیم‌گیری است و در چه صورت اقدامات مطمئن‌تری در تصمیم‌گیری خواهیم داشت؟

- فردی می‌خواهد کتاب‌هایی نو بخرد و مطالعه کند و قیمت کتاب‌ها هم اخیراً بالا رفته است.

(۱) گرایش - اجتناب / از سبک احساسی استفاده نکنیم.

(۲) اجتناب - اجتناب / تعریف دقیقی از تصمیم بدھیم.

(۴) گرایش - گرایش / از سبک غالب منطقی را برگزینیم.

(۳) گرایش - اجتناب / سبک غالب منطقی را برگزینیم.

۴۸- عبارات زیر به ترتیب، بیانگر کدام سبک و کدام مانع تصمیم‌گیری هستند؟

- حامد با دیدن یک هدفون، بسیار خوشحال می‌شود و بدون نیاز به آن، تصمیم می‌گیرد که هدفون را به صرف علاقه به آن بخرد.

- نسیم برای انتخاب رشته‌اش، تصمیم می‌گیرد که صبر کند و در روز آخر، ناگهان به خود می‌آید و می‌بیند که هیچ فکری نکرده است.

- به مژده پیشنهاد داده‌اند که برای تدریس زبان اقدام کند، اما فکر کرد که نمی‌تواند از پشش بریاید.

(۲) سبک تکانشی - سبک اجتنابی - کوچک‌شمردن خود

(۱) سبک احساسی - سبک وابسته - کنترل نکردن هیجانات

(۴) سبک تکانشی - سبک منطقی - عدم اعتماد افراطی

(۳) سبک احساسی - سبک اجتنابی - کوچک‌شمردن خود

۴۹- در کدام قسمت عبارت، سبک تصمیم‌گیری به درستی مشخص نشده است؟

(الف) محمد برای انتخاب ماشین، نظر دوستش را جویا می‌شود. (وابسته)

(ب) زهرا برای انتخاب رشته، زمان زیادی را به بررسی علاقه‌اش اختصاص می‌دهد. (اجتنابی)

(د) اشکان بدون در نظر گرفتن پیامد در گیری، شروع به زد و خورد می‌کند. (تکانشی)

(ه) مریم می‌گوید تا وقتی بقیه همکلاسی‌هایم درس نخوانند، من هم نمی‌خوانم. (وابسته)

(و) کلاهبرداران با مظلوم‌نمایی غیرواقعی از مردم پول و کمک نقدی دریافت می‌کنند. (احساسی)

(ز) حسین گوشی خود را که سالم است تعویض می‌کند، صرفاً چون از مد افتاده است. (وابسته)

(۲) قسمت «ه» و «ب»

(۱) تمام قسمت‌ها درست هستند.

(۴) قسمت «الف» و «ب»

(۳) فقط قسمت «ه»

۵۰- سعید، سارا و سمیه در بازار ارزهای دیجیتال فعال هستند. سعید بعد از خرید ارزی تازه و تجربه سود، خرید آن ارز را به سارا و سمیه توصیه کرد.

سارا به خاطر نوسانات اخیر و احتمال ریزش، اقدام به خرید نکرد، اما سمیه با فکر کردن به سود خوب احتمالی، مقداری از آن ارز را تهیه کرد.

بعد از چند ماه، روند صعودی ارز متوقف و ارزش آن روز به روز کمتر می‌شد، اما سعید با وجود تذکرهای مکرر سارا اقدام به فروش ارزهای خریده شده

نمی‌کرد و امید داشت روند صعودی مجدد تکرار شود. به ترتیب سعید، سارا و سمیه بر اساس چه ملکی اقدام به تصمیم‌گیری کرده‌اند؟

(۴) هزینه - مزیت - خطر

(۳) مزیت - خطر - هزینه

(۲) هزینه - مزیت - خطر

(۱) مزیت - خطر - هزینه

الصدق
ارحموا ثالثاً
درسهای ۵ و ۶
صفحه‌های ۶۵ تا ۹۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۲)

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (٥١ - ٥٥)

٥١- «فِي أَحَدِ الْأَيَّامِ رَأَيْتُ الرَّجُلَ الَّذِي كَانَ يَسْبُحُ فِي الْبَحِيرَةِ وَكَادَ الرَّجُلُ يَغْرُقُ، فَأَخَذَ يُنَادِي أَصْحَابَهُ وَلَكِنَّهُمْ لَمْ يَسْرِعُوا لِإِنْقَاذِهِ!»:

۱) در یکی از روزها مردی را دیدم که در دریاچه شنا می‌کرد و نزدیک بود مرد غرق شود، پس شروع به صدا زدن دوستاشن کرد، ولی آن‌ها برای نجات او نشتافتند!

۲) در یکی از روزها مردی را دیدم که در دریاچه شنا می‌کند و چیزی نمانده بود مرد غرق شود، پس شروع کرد دوستاش را صدا بزنده، ولی آن‌ها برای نجات او شتاب نکردند!

۳) در یکی از روزها مردی را دیدم که در دریا شنا می‌کرد و نزدیک بود غرق شود، پس شروع به صدا زدن دوستاشن کرد، ولی آن‌ها برای نجاتش نشتافتند!

۴) در روزی از روزها مردی را دیدم که در دریاچه شنا می‌کرد و چیزی نمانده بود مرد غرق شود، پس دوستان خود را صدا می‌زد، ولی آن‌ها برای نجاتش شتاب نکردند!

٥٢- «أَسْرَتْ سَفَانَةُ بِيْدِ الْمُسْلِمِينَ وَ شَاهِدَتْ خَصَالًا مِنَ النَّبِيِّ (ص) ثَعْجَبَهَا فَأَسْلَمَتْ!»:

۱) مسلمانان سفانه را اسیر کردند و دید که ویژگی‌های پیامبر (ص) او را در شگفت می‌آورد، لذا مسلمان شد!

۲) سفانه به دست مسلمانان اسیر گشت و ویژگی‌هایی را از پیامبر (ص) دید که خوشش می‌آمد از این رو تسلیم شد!

۳) سفانه به دست مسلمانان اسیر شد و ویژگی‌هایی را از پیامبر (ص) دید که او را در شگفت می‌آورد از این رو اسلام آورد!

۴) وقتی سفانه به دست مسلمانان اسیر شد، ویژگی‌هایی را از پیامبر (ص) مشاهده کرده بود که خوشش آمد از این رو اسلام آورد!

٥٣- «كَانَ الشَّابُ الْكَذَابُ يَغْرِقُ فِي الْبَحْرِ وَ بَدَأَ يُنَادِي رِجَلًا يَسْتَرِيحُ فِي الشَّاطِئِ!»: جوان بسیار دروغگو ...

۱) در حال غرق شدن بود که مردی را که در ساحل دریا استراحت می‌کرد، صدا زد!

۲) داشت در دریا غرق می‌شد و شروع کرد به صدا زدن مردی که در ساحل استراحت می‌کرد!

۳) نزدیک بود در دریا غرق شود و شروع کرد به صدا زدن مردی که در ساحل استراحت می‌کرد!

۴) شروع کرد به صدا زدن مردی که در ساحل استراحت می‌کرد، درحالی که نزدیک بود غرق شود!

٥٤- عین الخطأ:

۱) ما أتى النبئ (ص) أحد في حاجةٍ فرده خائباً!: هیچ کس با خواسته‌ای نزد پیامبر (ص) نیامد که او را نامید برگردانده باشد!

۲) نستطيع أن نشحن شريحة الجوال عبر الإنترنت أيضاً!: می‌توانیم سیم کارت موبایل را از طریق اینترنت نیز شارژ کنیم!

۳) إن المؤمن لا يسخر عزيزاً ذلَّ بين الآخرين!: همانا مؤمن، ارجمندی را که در میان دیگران خوار شده است، مسخره نمی‌کند!

۴) كَادَ الْعَدُوَ يَرَى صَدِيقِي فَأَخَذَ يَخْفِي نَفْسَهُ!: نزدیک بود دشمن، دوستم را ببیند، پس شروع به پنهان کردن خودش کرد!

٥٥- عین الصحيح: «رَحْمَ كَنِيدَ بِهِ ثُرْوَتْمَنِدِيَ كَهْ فَقِيرَ شَدَ وَ عَزِيزَيَ كَهْ خَوارَ شَدَ وَ عَالِمَيَ كَهْ نَادَانَهَا تَبَاهَشَ كَرَدَنَدَا»: إِرْحَمُوا غَنِيًّا ...

۱) أَفْتَقَرَ وَ عَزِيزًاً أَحْتَقَرَ وَ عَالِمًاً أَضَاعَ الْجَاهِلِينَ!

۲) افتقَرَ وَ عَزِيزًاً أَحْتَقَرَ وَ عَالِمًاً أَضَاعَةَ الْجَهَالَ!

۳) افتقَرَ وَ عَزِيزًاً إِحْتَقَرَ وَ عَالِمًاً ضَاعَ بَيْنَ الْجَاهِلِينَ!

۴)

٥- عین الأقرب من مفهوم العبارة التالية: «إرضاء الناس غاية لا ثُرُك!»

١) رضای دوست به دست آر و دیگران بگذار!

٢) الرّاضي عن نفسه مستور عنه عيبه!

٣) هر زنده دل که جا به مقام رضا گرفت / از تیغ فیض سایه بال هما گرفت

٤) علينا أن نلتقت إلى ما ي قوله الناس عنا!

٥٦- عین ما فيه المُتضاد و المُترافق معًا:

١) كان أبي يحمي الأهل و يقول: أسرتي بحاجة إلى!

٢) هو الذي يُعين الضعفاء على شدائِدِ الْدَّهْرِ و صعوباته!

٣) على البلاد سلامٌ و صلحٌ لأنَّ الحرب تجلب التخريب فقط!

٤) البرامجُ تساعِدُ الطُّلَّابَ لِقِرَاءَةِ الدُّرُوسِ و تتصَرُّهم في الإِمْتَحَانَاتِ!

٥٨- عین جملة فعلية جاءت لتوصيف الثّكرة:

١) ذَهَبَ النَّعْلُبُ إِلَى غَابَةٍ يَتَظَاهِرُ بِالْعَرْجِ!

٢) يَحُدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَيَسْحُبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ!

٣) هما تلميذان راسبان قد حذف المعلم اسمهما من الصّفّ!

٤) شباب بلادنا المُجَدّون حاولوا في طريق اكتساب العلوم النافعة!

٥٩- عین حرف «اللام» يختلف عن الباقي:

١) نقارة الخشب تستعين بسانها لثحرك منقارها!

٢) رأيت من ليس ألبسة ثمينة لتفاخر أمام الآخرين!

٣) تعال نذهب إلى الملعب لمشاهدة مباراة كرة القدم!

٤- عین الفعل الذي لا يتغير زمانه في الترجمة:

١) من نسي الماضي عاشه مرة أخرى!

٢) إننا لا ننتفع بالعدوان فعلينا بالتعاطيش السلامي!

٣) لم نستصغر أي ذنب أو خطيئة في حياتنا!

المعالملُ الخَلَدَةُ
صِنَاعَةُ النَّفْطِ
دُرُسُهَايِ ٧٦ و ٧٥
صَفَحَهَايِ ٥٩ تا ٨٢

پاسخگویی به سوالهای این درس برای همه دانشآموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۱)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبُ لِلْجَوابِ عَنِ التَّرْجِمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٦١ - ٦٤) ■

٦٤- ﴿ وَ لَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدْنَا اللَّهُ ﴾ :

- ١) و زمانی که افراد بایمان، به گروههای (دشمنان) نگریستند، گفتند: این از چیزهایی است که خدا وعده‌اش را داده بود!
- ٢) و هنگامی که افراد بایمان، دسته‌های (دشمنان) را می‌بینند، می‌گویند: این چیزی است که خدا به ما وعده داد!
- ٣) و زمانی که مؤمنان، به گروه (دشمنان) نگاه کردند، گفتند: این همان چیزی است که خدا وعده‌اش را به ما داده بود!
- ٤) و هنگامی که مؤمنان، دسته‌های (دشمنان) را دیدند، گفتند: این چیزی است که خدا به ما وعده داده است!

٦٢- « كَانَتِ الْآبَارُ ثَحْفَرُ لِلْحَصُولِ عَلَى النَّفْطِ وَ ثَصِدِرَهُ الدَّوْلَةُ إِلَى الْبُلَادِ الصِّنَاعِيَّةِ! »:

- ١) چاهها برای دست‌یافتن به نفت کنده می‌شدند و دولت آن را به کشورهایی که صنعتی‌اند صادر می‌کند!
- ٢) چاهها را برای دست‌یافتن به نفت حفر می‌کردند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کند!
- ٣) برای دستیابی به نفت، چاهها را حفر می‌کنند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کرد!
- ٤) چاهها برای دستیابی به نفت حفر می‌شدند و دولت آن را به کشورهای صنعتی صادر می‌کرد!

٦٣- عَيْنُ الْخَطَا :

١) لإیران صناعاتٌ يديویَّةٌ تجذب السَّائِحِينَ مِنْ كُلِّ الْعَالَمِ! : ایران صنایع دستی‌ای دارد که گردشگران را از تمام دنیا جذب می‌کند!

٢) لا يُصَدِّقُ العاقِلُ قَوْلُ الَّذِي يَكْذِبُ كَثِيرًا! : عاقل سخن کسی را که بسیار دروغ می‌گوید، باور نمی‌کند!

٣) إسْخَرَاجُ النَّفْطِ فِي بَعْضِ الْأَوْقَاتِ يَسْتَغْرِقُ وَقْتًا طَوِيلًا! : استخراج نفت در بعضی از اوقات زمان زیادی می‌گیرد!

٤) يَصْعُدُ النَّفْطُ مِنَ الْبَئْرِ بِوَاسْطَةِ الْأَنْبُوبِ، وَ تُعْلَقُ الْأَنَابِيبُ بِحَنَفِيَّاتٍ! : نفت بهوسیله لوله‌هایی از چاه بالا می‌رود و لوله‌ها با شیرهایی بسته می‌شوند!

٦٤- « گردشگران به کشورهای صنعتی بدون تمدن و فرهنگ سفر نمی‌کنند! »؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ:

١) السَّائِحُونَ لَا يُسَافِرُونَ إِلَى الْبَلَادِ الصِّنَاعِيَّةِ دُونَ التَّقَافَةِ وَ الْحَضَارَةِ!

٢) لَا يُسَافِرُ السَّائِحُونَ إِلَى الْبُلَادِ الصِّنَاعِيَّةِ دُونَ الْحَضَارَةِ وَ التَّقَافَةِ!

٣) لَا يُسَافِرُ السَّائِحِينَ إِلَى الْبُلَادِ الصِّنَاعِيَّةِ دُونَ الْحَضَارَةِ وَ التَّقَافَةِ!

٤) لَا يُسَافِرُ الْمُسْيَاحُ إِلَى الْبَلَدِ الصِّنَاعِيِّ مِنْ دُونِ الْحَضَارَةِ التَّقَافِيَّةِ!

■■ إقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة (٦٥ - ٦٧) بما يناسب النص:

المعلم تلك الشّمعة التي تحترق لتشير حياة الآخرين، المعلم ذاك الإنسان الذي يسهر (= لا ينام) ليلاً في سبيل أن ينتفع غيره، فقال الشاعر شوقي: كاد المعلم أن يكون رسولاً!

لولا المعلم لما فُرِيَ القرآن و فهمت معانيه، و لولاه لما كان هناك أطباء يعالجون و مهندسون يبنون المصانع و المستشفيات. المعلم هو القاعدة التي تبني عليها الأمم و تقدمها. وقد ارتفع الإسلام بمنازل المعلمين إذ تؤكّد أحاديث كثيرة على مقام المعلم. وقد جاء في حديث عن رسول الله أنه قال: «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ حَتَّى النَّمَلَةُ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الْحُوتُ فِي الْبَحْرِ يُصْلُوْنَ عَلَى مُعْلِمِ النَّاسِ الْخَيْرِ». فعلينا أن نقدس هذا الكائن و نُبَجِّله و نُقدِّم له أسمى معاني الاحترام و التقدير.

٦٥- عِنْ الْخَطَأِ حَسْبَ النَّصِّ:

- ١) إن الإسلام قد عظّم المعلّمين!
٢) تقدّم الشعب هو نتيجة جهود المعلّمين!
٣) من يسهر ليلاً يستطيع أن ينتفع بعلم المعلم!

٦٦- عِنْ الصَّحِيحِ:

- ١) أطباء يعالجون المرضى لا يعرفون قدر المعلم!
٢) على المعلّمين أن يبنوا مستشفيات للبلاد!
٣) لولا المعلم لما حقّق العالم التقدّم العلمي!

٦٧- عِنْ الصَّحِيحِ لِلفراغِ: كاد المعلم أن يكون رسولاً لأنَّه ...

- ١) يجهد في التعليم أكثر من الرسول!
٢) يقوم بمهنة الأنبياء في حياته!
٣) يقدر على سماع كلام الله عز و جل!

٦٨- عِنْ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حِرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- ١) في إيران ثروات كثيرة في باطن الأرض!
٢) إن سمع الدلفين يفوق سمع الإنسان عشر مرات!
٣) عندنا شاي و خبز و جبنة و زبدة و حلويات لطعام القطور!
٤) توجد أعمدة اتصالات كمحطات إنذار و لوحات تحذير للمواطنين!

٦٩- عِنْ الْمِبْدَأِ مَعْبِداً وَ الْخَبَرِ مِبْنِـاً:

- ١) بيع هذه الأدوية بدون وصفة غير مسموح!
٢) المؤمنون من سليم الناس من لسانهم و يدهم!
٣) طاق كسرى أحد قصور الملوك الساسانيين!

٧٠- عِنْ فَعْلًا لَيْسَ لَهُ فَاعِل:

- ١) ازدادت المفردات العربية في اللغة الفارسية بعد ظهور الإسلام!
٢) تعيش الأسماك في البحار و الأنهر و لها أنواع مختلفة!
٣) المعلم يحاول كثيراً لمساعدكم في الوصول إلى النجاح!
٤) في بداية الجلسة قد كتب التمرین الأول على السبورة!

معرفت و شناخت
(ابزارهای شناخت، نگاهی به
تاریخچه معرفت)
صفحه‌های ۵۰ تا ۶۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۷۱- کدام گزینه در مورد خطاهای ناشی از شناخت حسی نادرست است؟

۱) چنین پیش‌آمدہایی سبب سلب اعتماد ما از شناخت حسی می‌شود.

۲) آگاهی نسبت به خطا بودن شناخت حواس به واسطه خود این ابزار صورت می‌گیرد.

۳) درک و آگاهی انسان از خطای خود، از موارد توجیه‌کننده امکان شناخت است.

۴) علی‌رغم وجود این خطاهای، حس مبنای ما برای رفع نیازهایمان است.

۷۲- کدام گزینه نادرست است؟

۱) شناخت عقلی بی‌نیاز از یافته‌های تجربی است.

۲) استفاده مختلف از اشیای متفاوت صرفاً به واسطه خود حواس صورت می‌گیرد.

۳) تعمیم‌پذیری یعنی رسیدن به شناخت کلی با ابزار عقل صورت می‌گیرد.

۴) محدوده تشخیص خطاهای توسط عقل گسترده‌تر از سایر ابزارهاست.

۷۳- فردی ادعا می‌کند که «عقل به هیچ وجه نمی‌تواند انسان را به حقیقت برساند و از میان معارف بشر فقط شناختی که از طریق دریچه ارتباطی او با

دنیای مادی به دست آمده باشد، معتبر است.» این فرد در ادعای خویش بر کدام یک از ابزارهای شناختی تکیه کرده است؟

۴) وحی

۳) شهود

۲) حس

۱) عقل

۷۴- کدام گزینه در مورد معرفت شهودی، نادرست است؟

۱) وصول به این نوع از معرفت برای همه انسان‌ها میسر نمی‌شود.

۲) بدون واسطه بودن این معرفت، به دلیل عدم استفاده از تجربه و استدلال عقلی است.

۳) تجلی ناگهانی حقایق بر دل افراد، نشان از یکبارگی کسب این معرفت دارد.

۴) مشاهده بخش‌هایی از آخرت در همین دنیا برای عارف و سالک الی الله از طریق همین معرفت ممکن می‌شود.

۷۵- کدام گزینه را نمی‌توان از تبعات گسترش نظرات سوفسٹائیان دانست؟

۱) ملاک بودن حواس برای شناخت واقعیت از نظر پروتاگوراس

۲) بیهوده و عبث بودن تعلیم

۴) عدم حقانیت مطلق یک باور

۳) تضاد و نادرستی نظرات اندیشمندان

۷۶- ارسطو از چه طریقی مانع رشد سفسطه در جامعه یونان شد؟

- (۱) ارسطو با طراحی منطق هر نوع سفسطه را در جامعه یونانی ریشه کن کرد.
- (۲) قواعد استدلال و راههای از بین بردن مطلق خطای آموزش داد.
- (۳) منطق را تدوین کرد و توانست قواعد استدلال و شیوه‌های در امان ماندن از خطای آموزش دهد.
- (۴) با ابداع منطق، بیان قواعد استدلال و آموزش شیوه‌های مصنون ماندن از مغالطه، گامی مهم در این زمینه برداشت.

۷۷- کدام یک از گزینه‌های زیر در رابطه با دیدگاه فلسفه مسلمان صحیح می‌باشد؟

- (۱) ابن‌سینا قدمی در جهت تبیین عرفان و بررسی ارتباط آن با فلسفه برنداشت.
- (۲) پایه نظام فلسفی سه‌ورودی استدلال‌های عقلانی بودند که از وحی گرفته شده بود.
- (۳) ملاصدرا راه خود را از شیخ اشراق جدا کرد و به وحی در کنار عقل تأکید ورزید.
- (۴) از نظر علامه طباطبائی صدرالمتألهین نخستین فیلسوفی نبود که به پیوند عقل و کشف (شهود) اشاره کرد.

۷۸- کدام گزینه مطابق با عقاید فرانسیس بیکن در باب شناخت و تاریخچه شناخت است؟

- (۱) بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید و به اصالت تجربه و عقل محض معتقد بود.
- (۲) عدم پیشرفت و محصور ماندن علوم تجربی در خرافات را معلول دنباله‌روی فلسفه گذشته از ارسطو می‌دانست.
- (۳) از نظر او فیلسوفان گذشته فقط بر استدلال عقلی تکیه کرده‌اند.
- (۴) با تأکید بر اهمیت حس و تجربه هرگونه عقل و شناخت عقلی را انکار کرد.

۷۹- عدم توانایی پوزیتیویست‌ها در داوری درباره احکام اخلاقی ناشی از چیست؟

- (۱) چنین مفاهیمی دارای معنای روشن نیستند.
- (۲) تجربه، ابزار لازم برای این کار را ندارد.
- (۳) نتایج چنین مسائلی از قطعیت لازم برخوردار نیست.
- (۴) شناخت انسان‌ها درباره این مفاهیم نسبت به افراد دیگر متفاوت است.

۸۰- نقطه اشتراك و افتراء نظریه نسبی‌گرایان و سوفسطائیان بهتری کدام است؟

- (۱) حقیقت امری یکسان نیست. - یکسان نبودن حقیقت یا شناخت آن
- (۲) شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد. - یکسان نبودن حقیقت یا شناخت آن
- (۳) حقیقت امری یکسان نیست. - قبول یا عدم قبول شهود
- (۴) شناخت هر کس برای خودش و نسبت به خودش اعتبار دارد. - قبول یا عدم قبول شهود

اقتصاد رشد و پیشرفت
(درس دهم و یازدهم)
صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۲۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۸۱- با توجه به مسیر تاریخی اقتصاد ایران، چند مورد از عبارات زیر نادرست است؟

- الف) کشوری که نخواهد زیر بار سلطه بیگانگان بود، راههای قوی شدن را نیز فرا خواهد گرفت.
- ب) ایران به دلیل وسعت و پهناوری جغرافیایی، برخورداری از منابع طبیعی و قرارگرفتن در چهارراه بین‌المللی، از دوران باستان جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد جهان داشته است.
- پ) در دوران حکومت پهلوی، دولتهای اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند.
- ت) در دوران حکومت پهلوی، مواردی مانند: بی‌توجهی به سرمایه‌های انسانی و اجتماعی، سیاست‌های رکودی و انقباضی و تأسیس بانک‌های روسی و انگلیسی آسیب‌های توان‌فرسایی بر اقتصاد ایران وارد کرد.
- ث) ویژگی عمده حکومت در دوران قاجار؛ جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.
- ج) در دوران حکومت قاجار، بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی ساخته شد. با این حال ساختارهای اساسی اقتصاد کشور زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت.
- چ) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی همچون: اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان، استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۸۲- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی نمایش داده شده است؟

- الف) استفاده از تمام ظرفیت‌های داخلی بدون اتکا به فرصت‌های بیرونی، برای رفع مشکلات اقتصادی و استقلال کامل از کشورهای دیگر می‌تواند یک کشور را به وضعیت استقلال اقتصادی نزدیک کند.
- ب) اینکه کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده چه واکنشی نشان می‌دهند، به میزان خودکفایی و یا وابسته بودن آن‌ها بستگی دارد و اینکه آیا شرکت‌های چندملیتی در آن کشور فعال‌اند؟ اقتصاد وابستگی دارد؟ آیا قادر به تأمین نیازهای خود می‌باشد؟ در رو به رو شدن کشورها با شرایط سخت تحریم و تهاجم تعیین‌کننده است.
- ج) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند ریاضت اقتصادی، قطع روابط اقتصادی با دیگر کشورها، تکمحصولی بودن و خودکفایی بر مقاوم‌سازی اقتصادی تأکید می‌کنند.
- د) اقتصاد مقاوم، محصول خودبازاری، تلاش و مجاهدت همه‌جانبه و فرآگیر مردمان سخت‌کوشی است که حاضر نیستند زیر سایه بیگانگان زندگی کنند.
- ه) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی پیشرفت، مردمی و دانش‌بنیان است که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی، آسیب‌ناپذیر است.

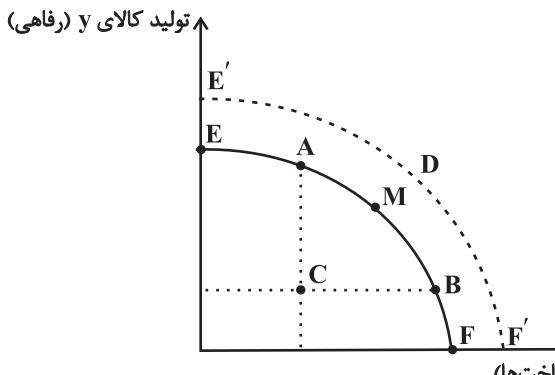
۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

-۸۳- نمودار «مرز امکانات تولید PPF» زیر، مربوط به یک کشور نفتخیز در حال توسعه می‌باشد:

الف) اگر این کشور تصمیم بگیرد از تولید کالاهای خدمت رفاهی مردم بکاهد و بودجهٔ صرفهجویی شده را در تولید زیرساخت‌هایی چون نیروگاه برق، جاده، سد و ... سرمایه‌گذاری کند و برای تولیدکنندگان امکانات افزایش تولید را بالا ببرد چه تغییری در نمودار پیش خواهد آمد؟

ب) این کشور نفتخیز سالانه ۷ میلیارد دلار گاز را در مشعل‌ها سوزانده و به هدر می‌دهد و از طرفی دیگر با تولید اکسیدهای گوگرد سبب آلودگی محیط‌زیست می‌شود، این اتفاق منجر به چه تغییری در منحنی PPF می‌شود؟

پ) انتقال از نقطه C به نقطه B و انتقال از نقطه C به نقطه M بهترتبه به چه معناست؟

۱) الف) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. ب) ناکارا شدن اقتصاد و انتقال از نقطه روی منحنی به نقطه‌ای زیر منحنی پ) استفاده از عوامل

تولید بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای x - اختصاص نیمی از عوامل تولید بیکار و غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y

۲) الف) انتقال منحنی PPF به راست و خارج ب) ناکارا شدن اقتصاد و انتقال از نقطه روی منحنی به نقطه‌ای زیر منحنی پ) استفاده از عوامل تولید

بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای x - اختصاص نیمی از عوامل تولید بیکار و غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y

۳) الف) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. ب) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. پ) اختصاص نیمی از عوامل

تولید بیکار و غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y - استفاده از عوامل تولید بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای y

۴) الف) انتقال منحنی PPF به راست و خارج ب) روی منحنی PPF از راست به چپ حرکت می‌شود. پ) اختصاص نیمی از عوامل تولید بیکار و

غیرفعال به تولید کالای x و نیمی دیگر به تولید کالای y - استفاده از عوامل تولید بیکار و غیرفعال تنها در افزایش تولید کالای y

-۸۴- کدام مورد بهترتبه «منشأ رشد اقتصادی» و «مؤلفه اندازه‌گیری پیشرفت اقتصادی» را ارائه می‌دهد؟

۱) آموزش نیروی انسانی - افزایش عرضه نیروی کار

۲) آموزش نیروی انسانی - میانگین سال‌های تحصیل

۳) سرانه درآمد ناخالص داخلی - افزایش عرضه نیروی کار

۴) سرانه درآمد ناخالص داخلی - میانگین سال‌های تحصیل

۸۵- آتوساه موبایل خود را که در سال ۲۰۲۱ میلادی تولید شده است به دلیل شکسته شدن نمایشگر، به قیمت ۱۵ میلیون تومان به دوستش می فروشد. دوستش ۲ میلیون

تومان صرف تعمیر موبایل می کند و در نهایت آن را به قیمت ۲۵ میلیون تومان می فروشد. این تبادلات مالی در مجموع تولید ناخالص داخلی را چه قدر افزایش داده است؟

- (۱) ۲۵ میلیون تومان   (۲) ۲۷ میلیون تومان   (۳) ۲ میلیون تومان   (۴) صفر

۸۶- با توجه به جدول فرضی زیر که مربوط به تولیدات کشوری فرضی در سه سال پیاپی است، کدام گزینه در بردارنده پاسخ صحیح پرسش های زیر است؟

سال	کالای A		کالای B	
	قیمت (تومان)	مقدار	قیمت (تومان)	مقدار
۱۴۰۰	۱۰۰۰	۲۰۰	۳۰۰۰	۱۰۰
۱۴۰۱	۱۷۰۰	۲۲۰	۵۰۰۰	۱۵۰
۱۴۰۲	۴۰۰۰	۲۵۰	۸۰۰۰	۲۰۰

الف) نرخ رشد تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۴۰۲

نسبت به سال پایه (۱۴۰۰) چند درصد است؟

ب) با توجه به تولید ناخالص داخلی واقعی و اسمی در سال

۱۴۰۱، چه میزان از افزایش تولید کل در این سال، ناشی از

افزایش قیمتها (تورم) است؟

- (۱) الف) ۷۰ درصد ب) ۴۵۴,۰۰۰ تومان   (۲) الف) ۷۰ درصد ب) ۵۵۴,۰۰۰ تومان

- (۳) الف) ۶۵ درصد ب) ۵۵۴,۰۰۰ تومان   (۴) الف) ۶۵ درصد ب) ۴۵۴,۰۰۰ تومان

وضعیت توزیع درآمد کشور A	
?	سهم دهک اول
?	سهم دهک دوم
?	سهم دهک سوم
۶ درصد	سهم دهک چهارم
۷ درصد	سهم دهک پنجم
۸ درصد	سهم دهک ششم
۱۰ درصد	سهم دهک هفتم
۱۲ درصد	سهم دهک هشتم
?	سهم دهک نهم
?	سهم دهک دهم
۱۰۰٪ درآمد ملی	٪۱۰۰ جمعیت

۸۷- وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال گذشته در جدول زیر آمده است. از دهک

چهارم تا دهک اول، تفاوت هر دهک با دهک قبلی ۱ درصد است، همچنین مجموع سهم

دهک دهم و نهم از درآمد ملی ۴۵ درصد و تفاوت سهم این دو دهک ۱۳ درصد است.

اگر درآمد ملی کشور A در سال گذشته ۵۰,۰۰۰ میلیارد واحد پولی باشد، به ترتیب سهم

۱۰ درصد جمعیت پایین و کم درآمد جامعه و سهم ۲۰ درصد بالا و پردرآمد جامعه از

درآمد ملی چند میلیارد واحد پولی است؟

- (۱) ۲۲۵۰۰-۱۵۰۰   (۲) ۵۵۲۰-۱۵۰۰   (۳) ۵۵۲۰-۲۲۵۰   (۴) ۲۲۵۰۰-۲۲۵۰

۸۸- به ترتیب کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سؤال‌های زیر می‌باشد؟

الف) کدامیک از موارد زیر صرفاً نشان‌دهنده رشد اقتصادی است و کدامیک نشان‌دهنده پیشرفت اقتصادی است؟

- افزایش درآمد خریداران کالاها و محصولات تولید شده

- افزایش میانگین سال‌های تحصیلی کارمندان شرکت‌ها

ب) کدام مورد از شاخص‌های تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی نیست؟

۱) رشد اقتصادی، پیشرفت اقتصادی - میزان افزایش کارخانجات

۲) پیشرفت اقتصادی، رشد اقتصادی - میانگین سال‌های تحصیلی

۳) پیشرفت اقتصادی، پیشرفت اقتصادی - سرانه درآمد ناخالص ملی

۴) رشد اقتصادی، رشد اقتصادی - میزان امید به زندگی در بد و تولد

۸۹- در یک کشور فرضی، کالاهای جدول زیر در مدت یک‌سال تولید شده است، با توجه به رقم این تولیدات و سایر داده‌ها:

الف) تولید ناخالص داخلی چند میلیون ریال است؟

ب) تولید خالص داخلی چند میلیون ریال است؟

ج) تولید ناخالص داخلی سرانه چند ریال است؟

۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۵۰۰ تن از قرار هر تن	مواد غذایی
۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۵,۰۰۰ دستگاه از قرار هر دستگاه	ماشین‌آلات
۵۰۰,۰۰۰ ریال	۱۵,۰۰۰ عدد از قرار هر عدد	پوشک
$\frac{2}{3}$ ارزش پوشک		خدمات ارائه شده
$\frac{1}{25}$ ارزش ماشین‌آلات		هزینه استهلاک
۵۰ میلیون نفر		جمعیت کشور

(۱) الف) ۲۷۵,۵۰۰ (۲) ب) ۲۷۶,۵۰۰ (ج) ۲۶۷,۵۰۰

(۱) الف) ۲۷۵,۵۰۰ (۲) ب) ۲۷۶,۵۰۰ (ج) ۲۶۷,۵۰۰

(۴) الف) ۲۷۷,۵۰۰ (۲) ب) ۲۷۶,۵۰۰ (ج) ۲۶۷,۵۰۰

(۳) الف) ۲۷۷,۵۰۰ (۲) ب) ۲۷۶,۵۰۰ (ج) ۲۶۷,۵۰۰

۹۰- کدام گزینه در ارتباط با «شاخص توسعه‌یافته‌گی و توسعه‌نیافتنگی» در تعدادی از کشورهای جهان، صحیح است؟

(۱) «امید به زندگی در بد و تولد» در تراویث ۸۵/۶ سال است.

(۲) «میانگین سال‌های تحصیلی» در سوئیس ۱۳/۴ سال است.

(۳) «رتبه (HDI)» در آلمان ۲ است.

(۴) درآمد ناخالص ملی سرانه (GNI) در ایرلند ۵۹/۳۷۵ دلار PPP است.

دفترچه شماره (۲) (دروس اختیاری)

صبح جمعه
۱۴۰۲/۶/۱۰

آزمون ۱۰ شهریور ماه ۱۴۰۲

دوازدهم انسانی

نام درس	ممولاً دانشآموزان در هر رده ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.				
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰
ریاضی و آمار	۱	۲	۳	۴	۶
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۴	۵	۷
عربی، زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷
فلسفه دوازدهم	۱	۲	۴	۶	۷
جامعه‌شناسی	۲	۳	۵	۶	۷
منطق	۱	۲	۴	۶	۷

تعداد سؤال: ۷۰
مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اختیاری	۱۰	۹۱	۱۰۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	اختیاری	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۵
۳	عربی، زبان قرآن (۳)	اختیاری	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰
۴	فلسفه دوازدهم	اختیاری	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۵	ریاضی و آمار (۱)	اختیاری	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۶	جامعه‌شناسی (۱)	اختیاری	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۷	منطق	اختیاری	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

آمار و احتمال

(درس ۱: شمارش، درس ۲: احتمال) + تمرین ها
صفحه های ۱ تا ۲۷

پاسخگویی به سوال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

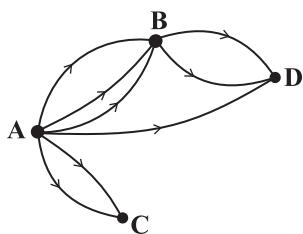
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۹۱- تعداد جایگشت های کلمه **computer** که در آنها دو حرف **t** و **r** کنار هم باشند، کدام است؟

(۴) $4! \times 2!$ (۳) $7! \times 2!$ (۲) $5! \times 2! \times 2!$ (۱) $6! \times 2! \times 2!$

۹۲- اگر تعداد راه هایی که می توان از شهر A به شهر D برابر ۱۵ راه باشد، چند راه از شهر C به شهر D باید وجود داشته باشد؟

۲ (۱)

۳ (۲)

۴ (۳)

۵ (۴)

۹۳- یک مجموعه n عضوی ۲۸ زیرمجموعه دو عضوی دارد. این مجموعه چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد؟

(۴) 84 (۳) 56 (۲) 35 (۱) 32

۹۴- حاصل عبارت $\frac{C(4,2) + P(6,2)}{6! \times 1!}$ کدام است؟

(۴) تعریف نشده است.

(۳) 32 (۲) 36 (۱) 18

۹۵- دو تاس را به طور همزمان پرتاب می کنیم، در کدامیک از گزینه ها، دو پیشامد ناسازگار آمده است؟

(۱) پیشامد A که در آن مجموع عدد رو شده دو تاس زوج باشد. - پیشامد B که در آن عدد رو شده هر دو تاس فرد باشد.

(۲) پیشامد A که در آن اعداد رو شده هر دو تاس زوج باشند. - پیشامد B که در آن مجموع اعداد رو شده دو تاس بیشتر از ۱۰ باشد.

(۳) پیشامد A که در آن عدد رو شده یک تاس دو برابر دیگری باشد. - پیشامد B که در آن مجموع اعداد رو شده دو تاس مضرب ۳ نباشد.

(۴) پیشامد A که در آن عدد رو شده هر دو تاس مضرب ۳ باشد. - پیشامد B که در آن مجموع اعداد رو شده دو تاس ۹ باشد.

۹۶- ۵ مهره آبی متمایز و ۳ مهره قرمز متمایز را به طور تصادفی در یک ردیف کنار هم قرار می‌دهیم، با کدام احتمال تمام مهره‌های آبی کنار هم نیستند؟

$$\frac{1}{4} \quad (2)$$

$$\frac{1}{6} \quad (1)$$

$$\frac{13}{14} \quad (4)$$

$$\frac{1}{3} \quad (3)$$

۹۷- از ۱۲ پرسش موجود که از یک تا ۱۲ شماره گذاری شده‌اند، می‌خواهیم به طور تصادفی ۱۰ پرسش را جهت پاسخگویی انتخاب کنیم، احتمال آن که

حداقل ۵ پرسش از پرسش‌های با شماره زوج انتخاب شود، کدام است؟

$$\frac{17}{22} \quad (2)$$

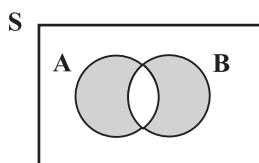
$$\frac{19}{22} \quad (1)$$

$$\frac{37}{66} \quad (4)$$

$$\frac{53}{66} \quad (3)$$

۹۸- اگر A و B دو پیشامد از فضای نمونه‌ای S باشند، شکل زیر کدام پیشامد را مشخص می‌کند؟

(۱) هر دو پیشامد A و B اتفاق بیفتند.

(۲) هیچ یک از دو پیشامد A یا B اتفاق نیفتند.

(۳) حداقل یکی از دو پیشامد A یا B اتفاق بیفتند.

(۴) پیشامد A یا B اتفاق بیفتند ولی پیشامد A و B اتفاق نیفتند.

۹۹- با ارقام «۲،۴،۵،۶،۰» یک عدد چهار رقمی بدون تکرار ارقام به طور تصادفی نوشته‌ایم، با کدام احتمال این عدد زوج و بزرگ‌تر از ۵۰۰۰ است؟

$$\frac{5}{16} \quad (2)$$

$$\frac{21}{32} \quad (1)$$

$$\frac{6}{33} \quad (4)$$

$$\frac{7}{16} \quad (3)$$

۱۰۰- اگر $P(A \cup B) = 0.68$ و $P(B - A) = 0.55$ باشد، مقدار $P(A')$ کدام است؟

$$0.83 \quad (2)$$

$$0.87 \quad (1)$$

$$0.17 \quad (4)$$

$$0.13 \quad (3)$$

علوم و فنون ادبی (۳)

تاریخ ادبیات قرن های دوازدهم
و سیزدهم
پایه های آوایی ناهمسان،
مراعات نظری، تلمیح و تضمین
صفحه های ۱۰ تا ۳۷

پاسخگویی به سوال های این درس برای همه دانش آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

۱۰۱ - گزینه های زیر به استثنای گزینه ... همگی اوضاع روزنامه نگاری در دوره بیداری را به درستی مطرح می کنند.

(۱) در سال های اول مشروطه، بیشتر نویسنده های مطالب خود را در قالب شعر در روزنامه ها منتشر می کردند.

(۲) از مهم ترین روزنامه های این دوره «صور اسرافیل» و «نسیم شمال» را می توان نام برد.

(۳) مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت محمد تقی بهار منتشر می شدند.

(۴) روزنامه های این دوره در بردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بودند.

۱۰۲ - کدام موارد در رابطه با نشاط اصفهانی و صبای کاشانی نادرست هستند؟

(الف) از آثار صبا می توان به خداوندانه، که حمامه ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری های حضرت علی (ع) است، اشاره کرد.

(ب) هر دوی آنها در غزل و قصیده مهارت داشتند، اما نشاط در مثنوی نیز دست داشت.

(ج) مجموعه آثار منظوم نشاط با عنوان «گنجینه نشاط» باقی مانده است.

(د) صبای کاشانی پرچمدار بازگشت ادبی است و «گلشن صبا» را به تقلید از بوستان سعدی سروده است.

(۴) ب - ۴

(۳) ب - ۳

(۲) الف - ۲

(۱) الف - ج

۱۰۳ - وزن کدام بیت، ناهمسان است؟

وقتی که جان غارت کنی چون صوفیان در ده صلات

(۱) بر ما لبیت دعوت کنی بر ما سخن حجت کنی

از پس آن پرده وصال است و بس

(۲) پرده منم پیش چو برخاستم

کش دل مسکین به دام ذره درآویخت

(۳) بس بود این باد سرد باده نخواهم

آمد مراد حاصل اکنون مرید باید

(۴) جامی بهای جانی بستان ز دست دلبر

۱۰۴ - کدام بیت در وزن «مفهول مفاعیل» سروده شده است؟

صد جامه ضرب کرد گل از لذت صبا

(۱) ای صوفیان عشق بدرید خرقه ها

در چشم میار این خسان را

(۲) گستاخ مکن تو ناکسان را

کآخر دل من بدان دهان ماند

(۳) دلتنگ نیم اگر چه دل تنگم

امروز مه اندر بن انبار مرا یافت

(۴) من گم شدم از خرمن آن ماه چو کیله

۱۰۵ - کدام بیت، قابلیت دسته بندی هجایی دوگانه را دارد؟

هر چه کند ز شاهدی کس نکند ملامتش

(۱) آن که هلاک من همی خواهد و من سلامتش

گر همچنین دامن کشان بالای خاکم بگذری

(۲) گر رفته باشم زین جهان باز آیدم رفتہ روان

روز دگرم ببین که سلطانم

(۳) یک روز به بندگی قبولم کن

یا سخن یا آمدن یا رفتنت

(۴) قامت گویم که دلبندست و خوب

۱۰۶- کدام بیت فاده تلمیح و دارای تشبیه و جناس است؟

به مکانی شریف قبانع گشت در گلستان نوحه کرده بر خضر بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز که بود چین به صنم یا که صنم در چین است	۱) سوزنی روح را چو مانع گشت ۲) زاغ پوشیده سیه چون نوحه گر ۳) فرشته عشق نداند که چیست ای ساقی ۴) بت من چین به جین دارد و حیرانم از این

۱۰۷- آرایه‌های «تضمین، تلمیح، تناسب و استعاره» به ترتیب در کدام ایيات آمده‌اند؟

که دوستدار قدیم و ندیم دیرینی روح را باش آن دگرها بیهدهست لولک لاما خلاحت افلای نهد چون در کمان ابروی جانان تیر مژگان را	الف) مرا نهایت شادی است با تو ای غم دوست ب) جز نفخت کان ز وهاب آمدهست ج) بان نقش تو گفته نقش بندت د) دل و جان نظریازان همه بر یکدگر دوزد

(۱) ج - ب - د - الف   (۲) ب - ج - د - الف   (۳) ب - ج - الف - د   (۴) الف - ج - ب - د

۱۰۸- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«حق بود در نظر پیر حقیقت رو عشق

هر که منصور صفت بر زبر دار بسوخت»	۱) تلمیح، واژه‌آرایی، مجاز ۲) تشبیه، تلمیح، جناس ۳) مراعات نظیر، استعاره، تضاد ۴) کنایه، سجع، اغراق

۱۰۹- کدام ایيات دارای استعاره، تشبیه و تلمیح‌اند؟

صبدم بر یوسف گل پیرهن گفتی لب‌چشمۀ حیات است زان می که داده است به ما ساقی است که بنمودی شب دیگور نور از طور موسی را کز جرعة جامش در و دیوار خراب است	الف) پاره گرداند زلیخای صبا ب) لب‌های تو خضر اگر بدیدی ج) ما بی‌خودیم و مدعیانند بی‌خبر د) اگر عکس رخ و بوی سر زلفت نبودندی ه) تنها نه منم مست ز خم خانه عشقت

(۱) الف، ب   (۲) ب، ج   (۳) ج، د   (۴) الف، د

۱۱۰- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها سست‌عهدی که تحمل نکند بار جفا را دردم‌دان به چنین درد نخواهند دوا را گر تو شکیب داری طاقت نماند ما را	۱) هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو ۲) قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد ۳) خنک آن درد که یارم به عیادت به سر آید ۴) مشتاقی و صبوری از حد گذشت یارا

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
متن درس، الحروف المشبّهة بالفعل
لا التأفيّة للجنس (تمارين)
صفحه های ۱ تا ۱۴

پاسخگویی به سؤالهای این درس برای همه دانشآموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی، زبان قرآن (۳)

■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (١١١ - ١١٥)

١١١- ﴿ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنِكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ﴾: ای پیامبر...

۱) کسی که در راه بی‌دینی شتاب می‌نماید تو را ناراحت نخواهد کرد!

۲) کسی که در بی‌دینی شتاب می‌کند نباید اندوهگین باشد!

۳) کسانی که در بی‌دینی می‌شتاپند نباید تو را اندوهگین کنند!

۴) کسانی که در راه بی‌دینی شتاب کردند تو را ناراحت نمی‌کنند!

١١٢- « دَوَّاْكَ فِيكَ وَ مَا تُبَصِّرُ / وَ دَاؤْكَ مِنَكَ وَ لَا تَشْفُرُ ! »:

۱) دوای تو در درون چیزی است که از آن آگاه هستی و بیماریت احساس نداشتن تو است!

۲) درمان تو در خویشتن است، چه می‌بینی و دردت از جانبِ خود است و حس نمی‌شود!

۳) دردت در توسط، چیزی که خودبینی است و داروی تو از درونت است و حس نمی‌کنی!

۴) دارویت در خودت است و تو نمی‌بینی و بیماریت از خودت است و احساس نمی‌کنی!

١١٣- « إِقْصَدُوكُمْ وَ اقْتَصُدُوكُمْ وَ هَذَا الْعَمَلُ مِنْ أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ الْقِيمَةِ لِلْإِنْسَانِ ! »:

۱) در کارهایتان میانه‌روی کنید و در مصرفتان صرفه‌جویی کنید و این دو عمل از بهترین کارهای ارزشمند برای انسان هستند!

۲) در کارها میانه‌روی کنید و در مصرفتان صرفه‌جویی کنید و این کارها از بهترین اعمال ارزشمند برای انسان هستند!

۳) در کارهایتان صرفه‌جویی کنید و در مصرفهایتان میانه‌روی کنید و این دو عملی هستند که از بهترین کارهای ارزشمند برای انسان به حساب می‌آیند!

۴) در کارهایتان صرفه‌جویی کنید و در مصرفهایتان میانه‌روی کنید و این دو کار از کارهای خوب و ارزشمند برای انسان هستند!

١١٤- عین الخطأ:

۱) إِنَّ الْأَيَّاءَ أَجْلَسُوا أُولَادَهُمْ عِنْدَهُمْ فِي الْحَفْلَةِ! : پدران فرزندان خویش را در جشن، نزد خود نشاندند!

۲) قَدْ يُعَلِّمُ التَّلَمِيذُ مُعَلِّمِيهِ دَرْسًا لَا يَعْلَمُونَهُ! : دانشآموز به معلمان خود درسی یاد داده است که آن را نمی‌دانند!

۳) إِلَهِي! لَمْ أَقْطِعْ رَجَائِي مِنْكَ حَتَّى لَحْظَةً وَاحِدَةً! : خدای من! حتی یک لحظه امید را از تو نبُریده‌ام!

۴) أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِذَنْبِ الَّتِي ارْتَكَبْتُهَا فِي الشَّبَابِ! : از خداوند به خاطر گناهانی که در جوانی انجامشان دادم، آمرزش می‌خواهم!

١١٥- « دانشآموزان در سالن امتحانات حاضر شدند، اما معلمشان حاضر نشده است! »؛ عین الصحيح:

۱) الطَّالِبَاتُ حَضَرْنَ فِي قَاعَةِ الْإِمْتَهَانَاتِ، لَكِنَّ مَعْلِمَهُنَّ لَيْسَ حَاضِرًا!

۲) حضر الطَّالِبَاتُ فِي صَالَةِ الْإِمْتَهَانَاتِ، لَكِنَّ المَعْلِمَ لَا يَحْضُر!

۳) إِنَّ الطَّالِبَاتَ حَضَرْنَ فِي صَالَةِ الْإِمْتَهَانَاتِ، لَكِنَّ مَعْلِمَهُمْ لَمْ يَحْضُرْ!

۴) تحضر الطَّالِبَاتُ فِي قَاعَةِ الْإِمْتَهَانَاتِ، كَأَنَّهُ لَمْ يَحْضُرْ المَعْلِمُ!

١١٦- عین الخطأ في المفهوم:

١) لا تغضب فإن الغضب مفسدة!: با کلیدی از جهنّم هست همراه وقت خشم / ابتدا از خشم می‌سوزاند او مهر و وفا!

٢) لا لباس أجمل من العافية!: السّلامَة نعمة مجهولة لا تُعرَف إلا بَعْدَ فقدانها!

٣) لا سوء أسوأ من الكذب!: الكذب مفتاح لكل شر!

٤) لا شيء أحسن من العفو عند القدرة!: ترحم برلنگ تیزندان/ ستمکاری بود بر گوسپندان!

١١٧- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

١) لا خير في قول إلا مع الفعل!

٢) ليث الطالب الراسب يفوز في امتحاناته نهاية السنة!

٣) إنما المؤمن بمنزلة كفة الميزان!

٤) لعل المتكاسل يتقدّم في أموره في المستقبل!

١١٨- عین لفراخ كلمة حتى تصبح اسم «لا» النافية للجنس: «قول لا يصاحب عمل لا..... فيه!»:

٤) حيراً

٣) حيّر

٢) حيّر

١) الحيّر

١١٩- عین عبارة جاء فيها «التّشبّه»:

١) ليث الطّيور تُغرّد على كل غصن في هذا اليوم المُشمس!

٢) ... قال أعلم أن الله على كل شيء قادر ﴿

٣) كان قلوب كل أعدائنا قطع من الحديد والنحاس!

٤) ﴿إنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ، وَ إِنَّ الْفَجَارَ لَفِي جَحِيمٍ﴾

١٢٠- عین الصّحيح في تعين الخبر في هذه العبارة: «إن معلمنا المشق في مدرستنا الكبيرة صديق و دليل لنا!»

٤) صديق

٣) الكبيرة

٢) في مدرستنا

١) المشق

هستی و چیستی،
جهان ممکنات،

جهان علی و معلولی

درس ۱، ۲ و ۳ تا پایان «دیدگاه برخی
فلسفه‌دان اروپایی»

صفحه‌های ۱ تا ۱۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- نسبت میان وجود و ماهیت در واقعیت شبیه نسبت ...

(۱) جوهر خودکار به خودکار است.

(۲) خرس قطبی و سفید بودن آن است.

(۳) مادر بودن و فرزند بودن در یک فرد است.

(۴) برگ درختان به درخت است.

۱۲۲- دانشمندی برای بررسی سلول‌های یک برگ آن را زیر میکروسکوپ گذاشت و آن را مشاهده می‌کند. این مطلب نشانگر کدامیک از موارد زیر است؟

(۱) مغایرت وجود و ماهیت در ذهن

(۲) عینیت وجود و ماهیت در خارج

(۳) عینیت وجود و ماهیت در ذهن

۱۲۳- کدام عبارت درباره فلسفه توماس آکوئیناس و گسترش بحث مغایرت وجود و ماهیت در اروپا نادرست است؟

(۱) توماس آکوئیناس به تبعیت از فلسفه ابن‌سینا آن را در اروپا رواج داد.

(۲) می‌توان گفت ارسطوگرایی در اروپا ریشه در آراء فلسفه اسلامی داشت.

(۳) نظر توماس آکوئیناس در باب وجود و ماهیت بیشتر بر اساس اندیشه ابن‌رشد بود.

(۴) مكتب تومیسم به نام وی همچنان در جریان است.

۱۲۴- در صورتی که رابطه موضوع با محمول در یک قضیه حملی، رابطه‌ای امکانی باشد؛ عقل:

(۱) از قبول خود آن ابا دارد.

(۲) از قبول خلافش ابا دارد.

(۳) نه از قبول خود آن و نه از قبول خلافش ابا دارد.

(۴) هم از قبول خود آن و هم از قبول خلافش ابا دارد.

۱۲۵- در چه صورت رابطه موضوع و محمول قضیه «مثلث چهارضلعی موجود است» مانند قضیه «انسان ناطق است» می‌شد؟

(۱) اگر وجود و ماهیت در خارج عین یکدیگر بودند.

(۲) اگر مثلث چهارضلعی ممتنع‌الوجود بالذات نبود.

(۳) اگر وجود جزئی از ماهیت محسوب می‌شد.

۱۲۶- اگر ماهیتی را فرض کنیم که در جهان خارج شاهد آن نبوده‌ایم کدام گزینه درباره آن صحیح است؟

(۱) ذاتاً امكان موجود شدن ندارد و نخواهد داشت.

(۲) پس از بهوجود آمدن نوع رابطه آن تغییر می‌کند.

(۳) ممکن است برای موجود شدنش علتی در آینده پدید آید.

۱۲۷- کدام گزاره در خصوص رابطه علیت، صحیح نیست؟

(۱) ذهن انسان علت و معلول را درک می‌کند و به صورت دلیل و نتیجه در واقعیت مشاهده می‌کند.

(۲) هر انسانی رابطه علیت را بدون دانستن نام آن نیز قبول دارد و از آن استفاده می‌کند.

(۳) پرسش از چرایی و علیت همتابع ساختار ذهن است هم ساختار جهان خارج.

(۴) کلمه «چرا» بازتابی از درک علیت در واقعیت نیست.

۱۲۸- کدام‌یک از گزاره‌های زیر مورد قبول دکارت نیست؟

(۱) کسی دست به یادگیری می‌زند که اصل علیت را واقعی دانسته باشد.

(۲) از آنجا که درک رابطه علیت نیاز به تجربه و آموزش ندارد، پایه و اساس هر تجربه‌ای است.

(۳) عامل پیدایش مفهوم علیت در ذهن ما انسان‌ها تجربه نبوده است.

(۴) دکارت برخلاف هیوم علیت را امری واقعی و منشأ درک آن را فطرت می‌داند.

۱۲۹- کدام گزینه، مطابق با نظر دیوید هیوم درباره علیت نمی‌باشد؟

(۱) بی بردن به علیت از طریق تجربه ممکن نیست.

(۲) تنها راه شناخت واقعیت حس و تجربه است.

(۳) علیت همان توالی و پشت سرهم آمدن پدیده‌ها است.

(۴) ما پنداشته‌ایم یک رابطه ضروری میان طلوع خورشید و روشن شدن زمین وجود دارد.

۱۳۰- کدام گزینه در مورد چگونگی درک رابطه علیت به درستی بیان نشده است؟

(۱) از نظر تجربه‌گرایان، انسان از طریق حس به‌طور مستقیم به درک رابطه علیت می‌رسد.

(۲) دکارت برخلاف تجربه‌گرایان منشأ درک علیت را تجربه تلقی نمی‌کرد.

(۳) دکارت علی‌رغم عقل‌گرا بودن اعتقادی به عقلانی بودن اصل علیت نداشت.

(۴) تفاوت بین هیوم و تجربه‌گرایان در ضروری بودن یا نبودن اصل علیت بود.

سوالات پایه دهم (بخش اختیاری)

۱۴۰۲ شهریور ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

« تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش »

کار با داده‌های آماری
 (گردآوری داده‌ها، معیارهای گرایش به مرکز،
 معیارهای پراکندگی)
 صفحه‌های ۷۱ تا ۹۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.
 وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۳۱- برای بررسی حداکثر توان موتورهای الکتریکی یک شرکت در مقابل ولتاژهای مختلف کدام روش مناسب‌تر است؟

- (۱) سرشماری، مشاهده
 (۲) سرشماری، دادگان‌ها
 (۳) نمونه‌گیری، مصاحبه
 (۴) نمونه‌گیری، مشاهده

۱۳۲- نوع و مقیاس متغیرهای زیر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

«وضعیت تأهل افراد، رنگ چشم، رتبه شرکت‌کنندگان در آزمون سراسری، مدت زمان مطالعه روزانه، گروه خونی»

(۱) کیفی اسمی - کیفی ترتیبی - کمی فاصله‌ای - کمی نسبتی - کیفی اسمی

(۲) کیفی ترتیبی - کیفی اسمی - کمی نسبتی - کمی فاصله‌ای - کیفی ترتیبی

(۳) کیفی اسمی - کیفی اسمی - کیفی ترتیبی - کمی نسبتی - کیفی اسمی

(۴) کیفی اسمی - کیفی اسمی - کیفی ترتیبی - کمی فاصله‌ای - کیفی ترتیبی

۱۳۳- کدام‌یک از موارد زیر در مورد گردآوری داده‌ها صحیح نیست؟

(۱) مصاحبه، پرسش‌های شفاهی است که پرسشگری می‌پرسد و در هر شرایطی قابل استفاده نیست.

(۲) دادگان‌ها، اطلاعاتی است که از قبل ذخیره شده و همواره در دسترس نیست.

(۳) پرسش‌نامه، مجموعه‌ای از پرسش‌های کتبی است که باید به ذهن پاسخ‌گو جهت دهد.

(۴) مشاهده، جمع‌آوری داده با تماشا کردن جامعه یا نمونه است و دقت زیادی ندارد.

۱۳۴- میانگین داده‌های $x_1 + 11, x_2 - 3, x_3 + 7, x_4 - 5, x_5 + 9, x_6 - 14, x_7 - 2x_8$ برابر $\bar{x}$ است. میانگین داده‌های $4x_1 - 5, 6x_2 + 9, 8x_3 - 14, 2x_4$ کدام است؟

- (۱) $2\bar{x} + 5$
 (۲) $2\bar{x} - 4$
 (۳) $2\bar{x} - 7/5$
 (۴) $2\bar{x} - 7$

۱۳۵- اگر میانگین داده‌های $3x_1 - 2, 3x_2 - 2, \dots, 3x_{20} - 3$ برابر $\frac{13}{4}$ باشد، میانگین داده‌های $4x_1 - 3, 4x_2 - 3, \dots, 4x_{20} - 3$ کدام است؟

۱) ۴

 $\frac{3}{4}$

۴) ۲

 $\frac{7}{4}$

۱۳۶- اختلاف واریانس ۴ عدد زوج متوالی با ۵ عدد فرد متوالی کدام است؟

۵) ۴

۳) ۳

۸) ۲

۱۲) ۱

۱۳۷- پانزده داده آماری با واریانس ۱۲ را با ۱۰ داده آماری دیگر با واریانس ۶ ترکیب می‌کنیم. اگر میانگین هر دو گروه یکسان باشند، انحراف معیار

۲۵ داده حاصل کدام است؟

۳/۱) ۴

۳/۲) ۳

۳/۵) ۲

۳/۳) ۱

۱۳۸- داده‌های گزینه را به داده‌های زیر اضافه کنیم تا میانگین داده‌ها تغییر نکند؟

۸, ۱۵, ۱۰, ۲, ۲۵, ۱۶, ۱۴, ۱۲, ۱۵

۴) داده‌های ۸ و ۵

۳) داده‌های ۱۲ و ۱۴

۲) داده‌های ۱۳ و ۱۴

۱) داده‌های ۱۳/۵ و ۱۳

۱۳۹- در یک جامعه آماری که داده‌ها پراکندگی با خم بهنجار دارند، اگر میانگین برابر ۳۲ و ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله ۲۶ و ۳۸ قرار بگیرند، واریانس

داده‌ها کدام است؟

۹) ۴

۶) ۳

۳) ۲

۳۶) ۱

۱۴۰- به مشخصه عددی که جنبه‌ای خاص از جامعه را مشخص می‌کند و در صورتی که همه داده‌های جامعه در اختیار باشند قابل محاسبه است ...

می‌گویند و ... است اما ... جنبه‌ای خاص از نمونه را بیان می‌کند.

۲) پارامتر - همواره ثابت - آماره

۱) آماره - همواره ثابت - پارامتر

۴) پارامتر - متغیر - آماره

۳) آماره - متغیر - پارامتر

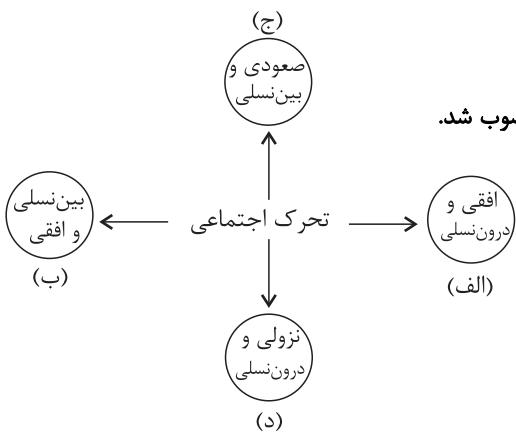
جامعه‌شناسی (۱)

هویت

(تغیرات هویت اجتماعی، تحولات هویتی جهان
اجتماعی «علل درونی»، تحولات هویتی جهان
اجتماعی «علل بیرونی»)
صفحه‌های ۸۲ تا ۱۰۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۴۱ - کدام هویت بر دیگری مقدم است؟ و هویت اکتسابی چگونه شکل می‌گیرد؟

(۱) انتسابی - تدریجی و وابسته به عملکرد انسان‌ها در موقعیت‌های مختلف

(۲) انتسابی - براساس ویژگی‌های منحصر به فرد و متفاوت انسان‌ها با یکدیگر

(۳) اکتسابی - تدریجی و وابسته به عملکرد انسان‌ها در موقعیت‌های مختلف

(۴) اکتسابی - براساس ویژگی‌های منحصر به فرد و متفاوت انسان‌ها با یکدیگر

۱۴۲ - کدام گزینه با نمودار مقابل مرتبط است؟

- فرزند کارمندی که مدیر کل می‌شود.

- دبیر جامعه‌شناسی دبیرستان شهید مطهری به دبیری جامعه‌شناسی دبیرستان کوثر منصوب شد.
- فرماندار شهر قزوین، به صورت یک کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد.

- همه فرزندان یک نانوایی مشغولند.

(۱) ج - ب - الف - د

(۲) ج - الف - ب - د

(۳) ج - الف - د - ب

(۴) الف - ج - د - ب

۱۴۳ - به ترتیب هر عبارت نشانه کدام مفهوم یا موضوع است؟

- ما با شناخت آن، درباره فرد اطلاعاتی به دست می‌آوریم، مانند اینکه با چه کسانی در ارتباط است.

- در جوامع فتووالی غربی طبقه‌ای از مردم عادی بودند که به علت فواید و کارکردهایی که داشتند، تحمل می‌شدند.

- پذیرش آن توسط عموم مردم به پیدایش فرهنگ فایده‌گرایی منجر شد.

- بیشتر در جوامعی وجود دارد که جایگاه افراد براساس ویژگی‌های انتسابی تعیین می‌شود.

(۱) تحرک اجتماعی - نه اشراف بودند و نه رعیت - ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آن‌ها - باز بودن راه تحرک اجتماعی

(۲) موقعیت اجتماعی - طبقه سوم - ارزیابی گروه‌ها براساس مفید بودن یا نبودن - انسداد اجتماعی

(۳) موقعیت اجتماعی - نه اشراف بودند و نه رعیت - ارزیابی گروه‌ها براساس وضعیت فرهنگی آن‌ها - انسداد اجتماعی

(۴) هویت اجتماعی جدید - طبقه سوم - ارزیابی گروه‌ها براساس مفید بودن یا نبودن - باز بودن راه تحرک اجتماعی

۱۴۴ - چند مورد از عبارات زیر با عبارت زیر مرتبط است؟

«قانون منوعیت استفاده از حجاب در مدارس فرانسه، فرصت تحصیل و اشتغال را از زنان مسلمان با حجاب سلب می‌کند.»

- هر جامعه‌ای به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برخی تغییرات هویتی و تحرک‌های اجتماعی را منع می‌کند.

- در یک جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی و دنیوی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

- تغییرات هویتی افراد، گاه از مزه‌های مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود.

- در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۴۵ - عبارت «در پی اروپایی شدن سبک زندگی شرقی‌ها و الگو گرفتن از آنان، نرخ فرزندآوری و رشد جمعیت در برخی از کشورهای آسیایی کاهش چشمگیری داشته است و این مسئله جامعه‌شناسان را نگران کرده است.» بیانگر کدامیک از گزینه‌های زیر است؟

(۱) گاهی شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی تداوم می‌یابد و جهان اجتماعی نمی‌تواند کنش‌های اجتماعی را براساس فرهنگ خود سامان دهد.

(۲) اگر تغییرات هویتی بیرون از مزه‌های مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.

(۳) بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(۴) اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خود بیگانگی می‌شود.

۱۴۶- کدام گزینه در خصوص روابط جهان‌های اجتماعی با یکدیگر نادرست است؟

- ۱) زمینه پیشرفت یک جهان اجتماعی زمانی فراهم می‌شود که در محدوده هنجارها، عناصری را از جهان‌های اجتماعی دیگر بگیرد و در صورت لزوم، در آن تغییراتی را به وجود آورد.
- ۲) یک جهان اجتماعی می‌تواند در مواجهه با جهان‌های اجتماعی دیگر، هویت جدیدی به دست آورد و بدون اینکه به جهان اجتماعی مقابل ملحاق شود، دچار تحولات هویتی گردد.
- ۳) اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سرایت می‌کند.
- ۴) جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، به جهان اسلام پیوست و تحولات هویتی پیدا کرد.

۱۴۷- پاسخ هریک از سوالات زیر به ترتیب کدام است؟

- چه زمانی جهان اجتماعی به تعامل و داد و ستد می‌پردازد؟

- روش جهان‌های اجتماعی خودباخته چیست؟

- چرا جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد؟

- ۱) زمانی که تصمیم به اصلاح لایه‌های سطحی فرهنگ خود بگیرد. - الگوگری - به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل بود.
- ۲) وقتی که اعضای آن به طور خلاق و فعال و براساس نیازها با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. - تقليیدی - به دلیل اهمیتی که اسلام برای عقل و عقلانیت قائل بود.

۳) زمانی که تصمیم به اصلاح لایه‌های سطحی فرهنگ خود بگیرد. - تقليیدی - زیرا عناصر دینی و معنوی آن‌ها با فرهنگ اسلامی سازگار نبود.

- ۴) وقتی که اعضای آن به طور خلاق و فعال و براساس نیازها با جهان اجتماعی دیگر رویارو شوند. - الگوگری - زیرا عناصر دینی و معنوی آن‌ها با فرهنگ اسلامی سازگار نبود.

۱۴۸- به ترتیب، کدام گزینه صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر را به درستی اشاره کرده است؟

- انسان صرفاً محصور در زمان و مکان است و برای این‌که زمان را گم نکند باید تاریخ را بلد باشد.

- جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل نگرفته‌اند، مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت صحیحی از عالم و آدم برسند.

- از نظر قرآن انسان هنگامی به شناخت حقیقت خود و جهان می‌رسد که با نگاه توحیدی به خود و جهان بنگرد.

- جشن هنر شیراز که به ریاست محمد رضا پهلوی برگزار می‌شد یکی از نشانه‌های ابتذال رژیم پهلوی و ترویج سیاست‌های غرب‌گرایانه بود.

(۱) ص - غ - غ - ص   (۲) ص - غ - ص - ص   (۳) غ - ص - ص - غ   (۴) غ - ص - غ - ص

۱۴۹- اگر آرمان‌ها واقعیت‌های یک جهان اجتماعی مطابق حق باشند، چه وضعیتی دارد و آیه (و لا تکونوا کاذین نسو الله فائساهم، انفسهم) به چه موضوعی اشاره دارد؟

۱) دارای هویت حقیقی - در جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل گرفته‌اند، انسان سر به عصيان و اعتراض برمی‌دارد.

۲) دارای هویت تاریخی - در جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسان شکل گرفته‌اند، انسان سر به عصيان و اعتراض برمی‌دارد.

۳) دارای هویت تاریخی - فراموشی خداوند سبب فراموشی انسان از خود می‌شود.

۴) دارای هویت حقیقی - فراموشی خداوند سبب فراموشی انسان از خود می‌شود.

۱۵۰- «شکل‌گیری»، «دوما» و «چالش» هویت فرهنگی جهان اجتماعی در چه صورتی است؟

(۱) پذیرش ارزش‌ها توسط اعضا - تحقق هویت اجتماعی افراد - چالش‌های فرهنگی

(۲) به رسمیت شناختن عقاید و ارزش‌ها توسط اعضا - مهم بودن عقاید و ارزش‌ها برای اعضا - چالش‌های فرهنگی

(۳) پذیرش ارزش‌ها توسط اعضا - مهم بودن عقاید و ارزش‌ها برای اعضا - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و عقاید

(۴) به رسمیت شناختن عقاید و ارزش‌ها توسط اعضا - تحقق هویت اجتماعی افراد - از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و عقاید

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
(قضیه شرطی و قیاس استثنایی)
صفحه های ۸۳ تا ۹۶

پاسخگویی به سوالهای این درس برای همه دانشآموزان اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۵۱- ملاک تقسیم‌بندی قضایای شرطی به انواع متصل و منفصل چیست؟

۲) پیوستگی یا گستاخی بین دو نسبت

۱) ملازمه یا ناسازگاری در یک نسبت

۴) صادق یا کاذب بودن دو حکم

۳) وجود حکم مشروط در قضیه

۱۵۲- در کدام گزینه ترتیب مقدم و تالی با دیگر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

۱) به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید / که سالک بی خبر نبود ز راه و رسم منزلها

۲) شود کوه آهن چو دریای آب / اگر بشنو نام افراصیاب

۳) آینه‌ام، آینه‌ام، مرد مقالات ندام / دیده شود حال من ار چشم شود گوش شما

۴) عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است / عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما

۱۵۳- عبارت «علی تجدید می‌شود» در کنار کدام گزینه یک قضیه منفصله حقیقی می‌سازد؟

۲) علی نمره کمتر از ۱۰ می‌گیرد یا ...

۱) علی بالای ۱۰ می‌گیرد یا ...

۴) نمره علی از ۱۰ کمتر نمی‌شود یا ...

۳) علی در آزمون شرکت نمی‌کند یا ...

۱۵۴- هر یک از قضایای منفصل زیر، به ترتیب از چه نوعی هستند؟

الف) یا فردا شنبه است یا یکشنبه

ب) گروه خونی او ممکن است **B** + باشد یا **B** -

۲) مانعه‌الجمع - مانعه‌الرفع

۱) حقیقی - مانعه‌الجمع

۴) مانعه‌الجمع - مانعه‌الجمع

۳) مانعه‌الرفع - مانعه‌الرفع

۱۵۵- در عبارت «گر چرخ بکام ما نگردد / کاری بکنیم تا نگردد / گوییم به او: مطیع ما گرد / یا می‌گردد و یا نگردد.» چه نوع قضیه شرطی وجود دارد؟

۲) منفصل غیرقابل جمع در کذب

۱) منفصل غیرقابل جمع در صدق

۴) شرطی متصلی که دو طرف آن در تضاد هستند.

۳) منفصل حقیقی

۱۵۶- کدام گزینه قیاس استثنایی اتصالی معتبر می‌باشد؟

- (۱) اگر ورزش کنیم سالم خواهیم ماند. لیکن ورزش نمی‌کنیم. پس سالم نخواهیم ماند.
- (۲) اگر به دستور پزشک عمل کنی درمان خواهی شد. لیکن به دستور پزشک عمل نکرده‌ای. پس درمان نخواهی شد.
- (۳) اگر این دانش‌آموز علوم انسانی باشد کتاب منطق دارد. کتاب منطق دارد. پس دانش‌آموز علوم انسانی است.
- (۴) اگر قوانین راهنمایی و رانندگی را رعایت کنی سالم به مقصد می‌رسی. قوانین را رعایت کرده‌ای. پس سالم به مقصد رسیده‌ای.

۱۵۷- هرگاه مقدمه شرطی یک قیاس استثنایی اتصالی «اگر الف ب باشد، ج د نیست» باشد، کدام گزینه به عنوان مقدمه حملی و نتیجه قرار بگیرد

تا قیاس معتبر شود؟

- (۱) «ج د است» پس «الف ب است»

- (۲) «الف ب است» پس «ج د است»

۱۵۸- با کدام قضیه می‌توان یک قیاس استثنایی انفصلی معتبر ساخت که صرفاً از صدق یک طرف قضیه به کذب طرف دیگر برسیم؟

- (۱) کارنامه داوطلبان کنکور یا از طریق وارد کردن شماره پرونده یا شماره ملی قابل مشاهده است.

- (۲) خودکار یا آبی است یا قرمز

- (۳) عالم یا محدود است یا نامحدود

- (۴) لامپ یا روشن است یا خاموش

۱۵۹- در خصوص قیاس استثنایی، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اشتراک قضیه شرطی منفصل حقیقی و مانعه الرفع، عدم قابلیت جمع در صدق است.

- (۲) در قیاس استثنایی از نوع وضع مقدم، مقدمه اول قضیه حملی و مقدمه دوم شرطی متصل است.

- (۳) رابطه بین قضیه شرطی منفصل مانعه الجموع و مانعه الرفع، عموم و خصوص من وجه است.

- (۴) در یک قیاس استثنایی اگر عین تالی مقدمه اول را در مقدمه دوم بیاوریم، حتماً دچار مغالطه شده‌ایم.

۱۶۰- با قضیه «این شیء ارزشمند یا طلا است یا غیرطلا» می‌توان ...

- (۱) قیاس استثنایی اتصالی تشکیل داد که از چهار حالت ممکن، دو حالت آن نتیجه معتبر دارند.

- (۲) قیاس استثنایی انفصلی حقیقی ساخت که چهار حالت با نتیجه معتبر دارد.

- (۳) قیاس استثنایی انفصلی مانعه الجموع ساخت که دو نتیجه معتبر دارد.

- (۴) قیاس استثنایی انفصلی مانعه الرفع تشکیل داد که دو نتیجه معتبر دارد.